

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 22.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 22.— korona.
Fél évre . . . 14.— korona.
Negyed évre . . . 7.— korona.
Egy hónapra . . . 2.50 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, július 6.

Kolomeánál megszalasztott orosz dandár.

Lucknál meghiúsult az ellenség előtörése.

Budapest, július 5. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában a Kirlibabától északra fekvő magaslatokon az ellenség lovas-sá-ával csatározás folyik. **Maikomen-től nyugatra, délkeletben egy támadásra előrenyomuló orosz dandárt, tüzérségünk arra kényszerített, hogy menekülészerűen vonuljon vissza. Estefelé az ellenség Szadzawkától délre nagy haderővel támadott. Mindenütt visszavertük, helyenkint elkeseredett kézitusa után. Barysznál, Bucacztól nyugatra az oroszok rövid időre behatoltak egyik állásunkba, egy ellentámadásunkkal azonban eredeti védelmi vonalainkat visszahódítottuk. Werbennél a Styr felső folyásánál, osztrák-magyar csapatok egy előretörésük alkalmával tizenegy orosz tisztet, nyolcszázhuszonhat főnyi légénységet fogtak el és öt gépfegyvert zsákmányoltak. Ezen a harc vonal szakaszon napok óta kitünt a mindenkor bevált therisienstadti negyvenkettős számú gyalogezred. **Lucától délnyugatra és nyugatra újra legnagyobb veszteségek mellett hiúsult meg az ellenség számos előretörése. A Styr-szakaszon Sokul alatt egészen Rafalawkáig az oroszok újra megkezdték támadásaikat. Kolkitól nyugatra az ellenség nagy haderő harcra állításával arra törekszik, hogy az északi paron szilárdan megvesse lábát. Számos helyen visszavertük az oroszok támadásait.****

Olasz hadszíntér:

A Doberdó szakaszát főképp a fensik déli részét, olasz tüzérség tűz alatt tartja. Az olaszoknak Montalconétól és Selztől keletre levő hadállásaink elleni támadási kísérletei meghiúsultak. A Brenta és Etsch közti harc vonalon az ellenség a Rvananál és Pasina völgytől északra levő hadállásaink ellen hasztalanul kísérelt meg előretöréseket. Malborgethnél és a Sugana völgyben egy-egy ellenséges repülőgépet lőttünk le.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Höfer altabornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Sikertelenek az angol támadások.

Oroszok súlyos veszteségei.

Berlin, július 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A tengerparttól az Ancre patakig kisebb telderítő harcoktól eltérően, csak élénk tüzérségi és aknavető tevékenység uralkodott. Legutóbbi napokban az Ancre jobbpartján sebesületlenül elfogott angolok száma 48 tiszt és 861 főnyi légénység. A Somme mindkét partján levő harc vonalunkon tegnap este óta ismét súlyos harcok folynak. Az ellenség itt semol sem volt képes komoly előnyöket ki-üzdeni.

A Maas balpartján a nap különös esemény nélkül telt el. A Maas jobbpartján a franciák újból nagy erővel, de hiába igyekeztek a Triaumont erődtől északnyugatra levő állásainkhoz közelebb terjedni.

Keleti hadszíntér:

A kurlandi tengerpartot a tenger felől eredménytelenül bombázták. Hindenburg tabornagy hadseregének harc vonala ellen az ellenség különösen Smorgon mindkét oldalán folytatta vállalkozásait. Nemet repülőrajok bőségesen bombázták a minski vasuti berendezéseket és gyülekező csapatokat.

Lipót bajor herceg tabornagy hadcsoportja:

Oroszok Zirintől kezdődőleg Baranowicstól délkeletre eső területig támadásaikat újból megkezdték. **Kezben igen zivorskésztetésben visszavertük őket, vagy onnan, ahol állásainkba behatoltak, kiver-tük. Legsúlyosabb veszteségeket szenvedtek.**

Linsingen tabornok hadcsoportja:

Kostiuchnowkától kétoldalt (Czar-torystól északnyugatra) és Kolkitól északnyugatra harcok folynak. Kolkitól nyugatra a Styrén át előrenyomult orosz osztagokat támadjuk. Lucától északra, nyugatra és délnyugatra Werben vidékéig (Bereszteczkától északkeletre) az ellenségnek nagy erőket tett összes kísérletét, hogy eddig el-ert előnyeinket tőlünk ismét elragadjja, meghiúsultak. Az oroszok súlyos veszteségeken kívül foglyok-dan tizenegy tisztet és 1110 főnyi

légénységet vesztek. Repülőink megtámadták a lucki vasuti berendezéseket és gyülekező csapatokat.

Bothmer gróf tabornok hadcsoportja:

Barysetől délre az ellenség kis területen első vonalunkban időlegesen megvetette lábát. Tiumacztól délkeletre kivívott sikerünket fokoztuk.

Balkán hadszíntér:

Semmi újság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Ejzel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenük: Julius 4-én egyik tengerparton a déli északi tengerben egy ellenséges tengerparti-pusztítót elsüllyesztett. **Ötletességének. U 35 tengerpartjáró naszadja, amely a nemel esaszarnak egyik legfelsőbb kéziratát vitte a spanyol királynhoz, valamint a Spanyolországban internált Kamerunból megmenekült németek részere orvosszereket vitt Cartagenából, feladatának sikeres megoldása után visszatért. Ez a naszád utközben többek között a Herold nevű francia feltegyverzett gőzöst elsüllyesztette és egy ágyút zsákmányolt.**

Genf. Newyorkból jelentik Carranza Wilson összes hővetéseit visszahírasította.

Köln. A Kölnische Zeitung értesülése szerint a skagerraki tengeri útközlet miatt Jellicoe és Beatty tengernagyok között heves viszály tört ki, miután az egyik a másikat okolja a vereségért. **Jól értesült helyről azt is jelentik, hogy mindkét tengernagy a legközelebb megváltik állásától.**

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelenük: Az orosz vezérkar hivatalos jelentése július 2-ról a következő: A Stoenodtól délre széles fronton foly-nak a harcok. Az ellenség minden alkalmat felhasznál az erőies támadásra. Különösen neves volt a harc Bristen és Zadovska faluknál. Az ellenség összes támadásait visszautasítottuk. A német csapatokat Supilnó falunál menekülészerű visszavonulásra kényszerítettük és itt foglyokat ejtettünk.

Tisza István gróf és az ellenzék együttműködése.

(Andrássy Gyula gróf interpellációja. — Az ellenzék beleszólása a háborus kérdések intézésébe. — Betolyás a béke megkötésénél.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 5.

A magyar parlament mai ülése szenzációsan dokumentálta a magyar politikai faktorok érettségét és bölcsességét. A kormány és az ellenzék vezértériai megtalálták a legméltóbb formát, amelyben a jogos kérdések megnyilatkoznak. Andrássy Gyula gróf, mint a nemzet lelkiismerete szólt meg, mint olyan politikai tényező, aki a kormányon kívül is érzi a felelősség súlyát és az egész ellenzék nevében részt kér ebből. A háboru szinte emberfeletti hatalmat adott a kormány kezébe: az ellenőrzés tenát nem teljesleges — mondotta, mert látni akarják a hibákat is, ellenőrizni óhajtják az események intézését. A béke kérdése sem egy párt kizárólagos elhatározásának tárgya: az egész nemzetnek követeli az elhatározás és beleszólás jogát ebbe a mindnyájunk létét legszorosabban érintő kérdésbe és ezek miatt töltetlenül szükségesnek tartja, hogy a kormány nyissa meg az ellenzék vezértériai-nak az utat a korona elé, ha az idő elérkezik és az események úgy kívánják. Tisza István gróf miniszterelnök telete méltó és megnyugtató volt a méltányos és időszerű kérdésekhez. Az interpellációra adott válasz nemcsak az ország házára belülről, de külföldön is teljesen fogja beigazolni parlamentünknek a nagy időkhez illő méltóságos komolyságát. Tisza helyesnek és jogosnak ismerte el az ellenzék kérelmeit, és maga részéről készleges ígéretet tett arra nézve, hogy ezek teljesedésbe is menjenek. Andrássy teljes megnyugvással vette tudomásul a miniszterelnök válaszát. Az ülésről szóló részletes tudósításunk itt következik:

Miután a köztisztviselők hadisegélyéről szóló törvényjavaslatot a Ház elfogadta, este 6 órakor Beöthy Pál elnök bejelentette, hogy átter a Ház az interpellációkra.

Andrássy Gyula gróf a politikai helyzetről a következőképp szólott:

Andrássy szerepet követel az ellenzéknek.

Utalt arra, hogy az ellenzék a háboru első percétől fogva a legmesszebbmenő passzivitásra szorított és feladatát abban látta, hogy mindama nagy kérdéseket, amelyek ebben a nagy világháboruban a nemzet érdekeivel bármilyen összefüggésben voltak és vannak, érintetlenül hagyja. Nem agitált, hogy a kormányt megbuktassa vagy gyöngítse és nem agitált, hogy a kormány helyzetét megnehezítse és nem iparkodott tőkét csinálni a már eddig elkövetett hibákból. Az ellenzék tudta, hogy saját érdekei ellen cselekszik, mert az oppozíció az agitációból él és erősödik, ha nagy politikai küzdelmek vannak. Ez a fonák helyzet annál érethetőbbé vált, amikor a kormány óriási hatalmat nyert, amelylyel vissza nem élni emberfeletti feladat. Annál jobban gyengítette a

Passzív magaviselet az ellenzékot és valósággal kötelességmulasztás számba menő magaviseletet tanusit, mikor lemondott arról a jogáról és kötelességéről, hogy a kormányt megbuktassa és a hatalmat tőle elvéve azt maga gyakorolja. A nemzet azt hiheti, hogy az ellenzék nem bizik önmagában és fél a felelősségtől. Más államokban a kormányok, ha az ellenzék megkötötte a saját kezét a nagy nemzeti célok és érdekek miatt, akkor ezek a kormányok szerepet adtak az ellenzéknek a kormányzásban. Koalíciós kormányok alakultak azzal a céllal, hogy egyik fél érdekeit ne sértse a másik. Nálunk ez nem történt meg és mégis beletnyugodtunk ebbe. Türellemmel vártunk passzivitásunk tudatában, mert az a meggyőződésünk, hogy másképp nem is tehetünk, ismerve a magyar parlament pszichológiáját. A magyar parlament beteg. (Mozgás jobbról.) Hosszú évek tapasztalata bizonyítja, hogy nálunk kormányt megbuktatni rövidesen csak parlamenti forradalom útján lehetséges. A parlamenti többség nálunk egy megjegecsedett közjogi testület, egy öncél, hogy önmagát minél tovább fentartsa. A legutóbbi 50 esztendő alatt csak egy kormányt szavaztak le nálunk a parlamentben.

— Megakartuk óvni az országot — folytatta Andrássy — a szenvedésektől, a pártpolitikai tusáktól, de nem azért, mert azt gondoljuk, hogy csak a jelenlegi kormány állja meg a helyét és hogy egy providenciális kormánnyal állunk szemben. Ma ezen passzivitás alatt, azokban a nagy kérdésekben, amelyekről az ország jövője függ, teljesen nullifikálódunk. Szavunknak semmi sulya nem volt és nem volt továbbá módunkban az s m, hogy meggyőződésünket megfelelő helyen érvényre juttassuk. Ezen nullifikálás tovább nem tarthat és hazafias lelkiismeretünk nem tűri, hogy azt az állapotot tovább is viseljük és sehol sem várni, hogy az ellenzék nyugalommal nézze az eseményeket, mikor azokba nem folyik be és azt sem tudja, hogy bizalmi térfiait tudnak-e az intézkedésekről és a készülő eseményekről. Joga van az ellenzéknek ahhoz, hogy ellenőrzési jogát és feladatát gyakorolja. Ide hozhattuk volna a nagy nyilvánosság elé a nagy kérdéseket, de nem tettük, mert nem akartunk ártani a nemzetnek, az államnak és az országnak és nem akartunk szolgálatot tenni ellenségeinknek. Azonban a dolgok most már oda fejlődtek, hogy most már kívánjuk, hogy az ellenzék térfiai beletekintessenek a dolgok körébe és illetékes helyen nézetüknek kifejezést adjanak.

— A béke kérdése is olyan, a melyre kívülről betolyást gyakorolni nem lehet. Olyan időben beszélni a békekötésről, amikor a béke megkötése lehetetlen, ez csak ellenségeinknek használna. Azonban a kormánynak is tudnia kell, hogy viszont a békekötésre alkalmas pillanatot elszalasztani nem szabad és nem szalaszthatjuk el annál kevésbé sem, mert nem szabad feláldozni milliók vérét, amikor már arra szükség nincs.

— Nem nyugtat meg bennünket az sem, hogy mi nem vagyunk felelősek, mert én tudom, hogy ma min-

denki felelős a történelem előtt és megkérdezi tőle, hogy megtett-e mindent arra, hogy kivívjuk a teljes győzelmet. Ezek az indokok késztettek arra, hogy a következő interpellációt intézzem a miniszterelnök urhoz:

Mit kíván az ellenzék?

Kérdezem a miniszterelnök urat, vajjon hajlandó-e lehetővé tenni hogy az ellenzéknek, e célból kijelölt bizalmi térfiai helyzet fő vonásairól rendszeresen és hivatalból személyes érintkezések során, meghatározandó tervezetek szerjnt, oly időben értesüljenek, hogy véleményüket a döntés előtt illetékes tényezők előtt kifejtessék.

Kérdezem továbbá, hogy hajlandó-e az is megközelíteni a miniszterelnök urat, hogy az ellenzék ezen bizalmi térfiainak joguk legyen a legfelsőbb helyen való véleményük kifejtése céljából magánkihallgatáson is megjelenni?

Módot nyer az ellenzék ellenőrzésre, tanács adásra.

(Tisza teljesíti Andrássy kívánságait.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Teljesen tudatában vagyok annak a nagy kötelességnek, hogy kerüljek minden provokálást, amely bármi tekintetben lángra lobbanthatná a pártszennvedélyeket. Éppen ezért nem fogok kiterjeszkedni Andrássy Gyula gróf interpellációjának indokolására, mert nem akarok pártpolitikai harcot folytatni. Ha a közös célt szem előtt tartjuk nem lehetünk eléggé elővigyázatosak abban, hogy kerüljük azokat a kérdéseket, melyeknél egy vita hevesége és kifejezéseket hozna felszínre. Mindenek előtt azt jegyzi meg, hogy Andrássy Gyula gróf téved, ha azt hiszi, hogy az a magatartás, amelyet az ellenzék a háboru kitörése óta követ, pártpolitikai szempontból hátrányos lenne. Meg vagyok győződve, hogy ez a magatartás meg fogja hozni majd a maga gyümölcsét. Előszépet igazsággal, hogy a parlamentaris kormányforma mellett a legnehezebb terep a külpolitika. Még a békeidőben is így van ez, de hatványozott mértékben áll ez a háboru alatt. Nagyon természetes, hogy az ellenzék fokozhatja hazafiai munkásságát, ha ellenőrzést gyakorol és ha a hibákat megakadályozhatja. Másrészt ezeknek a kérdéseknek nyilvános megvitatásával fontos nemzeti és állami érdeket sértene. Az ellenzék abban a nehéz helyzetben van, hogy akkor, amikor a legtermészetesebb volna benne az a vágy, hogy a legintenzívebben folytassa a parlamenti küzdelmet, a nemzeti veszedelemre való tekintettel ettől visszatartja magát. Nagyon természetes, hogy ha egy ellenzék önmérsékletének azt a hazafias tanúbizonyosságát szolgáltatja, amelyet a magyar ellenzék a háboru kezdete óta tanusított, akkor ez erkölcsi kötelességeket hárt a kormánnyra is.

A kormánynak kötelessége a maga részéről segítséget nyújtani abban, hogy ez a kötelesség az ellenségre nézve elvisehetővé tévessék és hogy az ellenzék módot nyerjen a kormány intenzív ellenőrzésére, sőt, hogy véleményének idejekorán való kifejtése által betolyást gyakorolhasson az eseményekre. Az intenció ebben a tekintetben meg van a kormánnyban és megnyilvánult már több-

zör is, amikor fontos és titkos kérdésekben mindig megadta az ellenzék vezetőinek a felvilágosításokat. Ami azonban eddig történt, az nem érte el azta mértéket, melyet az ellenzék ebben a tekintetben elvárhatott volna. Ennek folytán nagyon szívesen vagyok hajlandó érintkezésbe lépni az ellenzék vezérferfiaival abban a tekintetben, hogy a modus procedendi állapotassék meg, amely anandóvá, folytonossá és intenzíve teszi az ellenzék vezérferfiainak részére az ellenőrzést. A magam részéről is nagyon óhajtom, miszerint ezen információkat lehetőleg mindig idejekorán megadhassuk, úgy, hogy a képviselők a maguk véleményüket kifejtessék és hogy úgy mondjam, ta-

nácsot adhassanak, mielőtt késő volna és mielőtt belejött volna a tények előtt állanánk. Természetesen a világháborúnak sok kiszámíthatatlan eseménye között kötelező ígéretet nem tenetek, hogy ez mindig keresztül vihető lesz.

Ami pedig a képviselő ur utolsó kérését illeti, én a magam részéről vezetes hibának tartom, ha egy kormánytértil a vele szemben álló államferfiakat a koronától elzárni törekszik s fontosnak tartottam mindig, hogy a velem szemközti levő partok vezetőinek is alkalmuk nyíljon közvetlenül szembelépni a kiralllyal.

Andrássy Gyula gróf: A miniszterelnök ur teljesen loyális és mindenben kielégítő válaszát tudomásul veszem.

Kudarctól féltik az angol offenzívát.

(Az entente sajtó nem bizik sikereiben. — A németek ellentálló ereje.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 5.

Amsterdam. Londonból jelentik: Haig tábornok jelentése július 4-rol a következő: A deli arcvonalon a harc az egész napon át tartott. Egyes pontokon kisebb előrehaladást értünk. Fricourt közelében egész zászlóalj maradványok adták meg magukat. Heves utkozetek voltak Laboisellei, amely teljesen birtokunkban van. Egy erős német bomba támadást eredeti arcvonalára vetettük vissza könnyű szerrel és az ellenség súlyos veszteségeivel. Tienrell és az Ancre folyó között az ellenség erőlyesen bombázta uj arkainkat. A helyzet az Ancre-től északra változatlan. Ma jelentékeny tüzérségi tevékenység folyt Loos és a Hohenzollern sánc között. Tegnap délután a németek rajtaütése Armentierestől délre tüzünkben teljesen összeomlott. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Bombavető repülőgépeink tegnap sikeresen támadták meg Combeux, Commines és St-Quentin fontos vasuti központokat. Offenzív repülőgépeink mélyen benyomultak a vidékekre és nagy mennyiségű repülőgépekre bukkantak. Elénk harc folyt le és négy német repülőgépet vonalainkon belül való leszállásra kényszerítették.

Genf. Az offenzíva második napjának eredményeit is a francia sajtó a kormány utasítása folytán a legnagyobb tartózkodással ítéli meg. A katonai kritikások megállapítják, hogy a németfrontot ugyan benyomták, de semmi képea sem törték át. Azzal számolni kell, hogy továbbra is csak lassu előnyomulás várható. Nagy reményeket fűznek egy új háborus lövedékhez, melyet különösen az angol tüzérség használ.

Rotterdam. A Neuve Rotterdamcher Kourant jelenti: Az angol sajtó intelméből, melyben a közönséget inti és melyben a közönséget türelemre szólítja fel, kiderül,

hogy mily nagy reményeket fűztek az angolok az offenzívához és hogy mily csekély az eddigi eredmény. A londoni lapok az eddig naponként megjelenő rendkívüli kiadásukat megszüntették.

Bern. A francia lapok magatartása az angol offenzívával szemben a legautonósebb. Az egész sajtóbeli kiárad az a felelet, hogy az angolok régóta hirdette támadása könnyen kudarcot végződik és ez elsősorban Franciaország katasztrófája lesz. Most, hogy már folyik az angol ironion is a harc, nagyon kifejezést adnak a lapok annak a burkolt véleménynek, hogy talán jobb lett volna ezt a nagy akciót még egy kicsit elodázni, míg az ententének legalább annyi municiója nincs, mint amennyi volt Németország rendelkezik.

A Temps írja: Megint csak azt mondhatjuk, hogy a sikerhez ágyu és munició kell. Nem szabad azt gondolni, hogy most elérhetjük egy korlátolt datuhoz kötött akcióval, hanem általános offenzíva kell folytatnunk, melynek a győzelemig vége sem szakad. Legalább olyan sokat kell húznunk offenzívánkat, ameddig a trónörökös verduui vállalkozását.

Marcell Hutin írja az Echo-ban: Csapatunk azért tartották föl Verdun-ét a német csapatokat, hogy angol szövetségeseink belejehessék előkészületeiket. A verduui seregek elvégezték támadást. Lehet, hogy a németek folytatni fogják kalapacsütéseiket Verdunnél addig, míg az az erősség elvesztve stratégiai fontosságát, átengedi a helyét fontosabb pontoknak.

Amsterdam. A „Nieuwe van den Dag“ a nyugati offenzívaról írja: A német hadsereg detenzív ereje óriási és meg féltümulja offenzív erejüket is. Mutatják ezt a szövetségesek eddigi eredményei, amelyek gondos és hosszú előkészítés ellenére nagyon csekélyek.

Bern. Néhány nap óta a francia lapok a szövetséges hatalmak szenzációsnál-szenzációsebb diadalairól közölnek hírt. A Temps szerint az angolok kolosszális győzelmekeket arattak, a szalonkii sereg már hatalmába kerítette a bécs—konstantinápolyi vasuti vonalat. Konstantinápolyt elpusztítottak, de még ennél naivabb gyermekmesékkel is felakariják éleníteni a francia nép nyomott kedélyét. Az Echo ezaról a nirekről a következőket mondja:

— Ezeknek a híreknek teljes mértékben nem kell meit adni. Hiszen ma már azt is jelentettek, hogy az angolok Lilleben vannak. Az ilyen gyermekmesék nagyon veszedelemesek, mivel olyan illuziókat kelettenek, melyeket a tények megcáfolnak.

Zürich. Londoni híradás szerint az angol hadvezetőség rendkívüli intézkedéseket tett, hogy megakadályozza az angol offenzíva veszteségeinek közzétételeit. A katonáknak egyelőre hat hétig nem szabad csaladjuknak írni.

Önmegtartóztatás minden osztálynak.

(A képviselőház ülése.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 5.

A képviselőház ma folytatta a köztisztviselők hadisegélyezéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet Polonyi Géza, Radók Iván felszólalásai és Teleszky János pénzügyminiszter nagyobb beszéde után általánosságban és részletben is elfogadott. A pénzügyminiszter örömmel konstataálta, hogy a magyar tisztviselői kar önfeláldozással és igényelők a lehetőség szerint való lefokozásával bírja a háborút, de mind a mellett munkájukat kitünően ellátják. Elhangzott az az állítás is, hogy a bírások megélhetésük biztosítására olyan eszközököz kell fordulniok, a melyek nem méltók hozzájuk. Búcska, hogy ebben a háboruban van magyar bíró, a ki megtanult cipőt talpalni, hogy gyermekei ne járjanak mezitláb. Ezért bizom én abban, hogy a nemzet nem csak a kövésárkokban teljesíti köteleességét, hanem az élet minden vonatkozásában is ott fog élni abban a küzdelemben, a melyet a nemzet jövőjéért folytat. Huszár Károly felvetette a munkáskérdést. Nagy általánosságban ugyanaz áll a magyar munkásokra, mint a tisztviselőkre. A megélhetés nehéz, de önmegtartóztatással és a szükségleteknek a minimumra való csökkentésével igyekszik a munkáság helyét megállani. Örömmel mondhatja, hogy a munkásosztály tudatában van köteleességének és teljesíti azt. A dolog természetében rejlik, hogy a munkásosztály könnyebben hozzáférhető bizonyos igazatóknak és agitátoroknak. Az a törekvés, hogy a magyar munkáságot eltérítsék köteleességétől, mostanig nem sikerült.

Önmegtartóztatást ajánl minden társadalmi osztálynak.

Ő maga is jól tudja, hogy 50 százalék több, mint 85 százalék, de az olyan helyzetben, amikor egy adójavaslat benyújtása, amely 250 millió többletet jelant az állam háztartásában, már olyan nagy mozgást idéz elő, mint most a magyar társadalomban, akkor a másik oldalon nagyon meg kell gondolni, hogy az a 150 millió, amit most segélyképpen kiának, igen nagy kiadás és elment a legrégő háztárig.

Ezután a miniszter a hajótársaságok szubvencióját vette védelmébe, bejelentette, hogy az osztályorszájték államosításának híve és beszélt végül a tisztak drágasági pótlékáról.

Az ellenzék itt azon ban botrányt rendezett. Erről lapunk más helyén írunk.

A vihar eszulta után a miniszter befejezte beszédét és a Haz általánosságban és részletben is elfogadta a törvényjavaslatot.

Aradon meggazdagodott sertéskereskedő kitiltása.

(„Letelepédése nem kívánatos.” — Rubel Lajos távozása Aradról.)

Az Aradi Közlöny tájékoztatója.

Arad, július 5.

A háboru kitörése óta az aradi kereskedelmi életben mindig többször és többször volt található egy olyan név, mely a háboru előtt teljesen ismeretlen volt Aradon. Rubel Lajosnak, egy Csernovicból Aradra menekült ember, neve volt ez, mely az utóbbi időben egész közismert lett a egy fogalomná változott. Az aradi lapok is több ízben foglalkoztak Rubel Lajos aradi tevékenységével.

A jól ismert, sokat dolgozó, faradó, de az aradi rendőrség által nem jó szemmel nézett ember aradi szereplésének elhangzott egy utolsó akkordja. Rubel Lajos ugyanis pár nappal ezelőtt családjával együtt elköltözött Aradról és annak, hogy munkájának székhelyét most elhelyezze, érdekes előzményei vannak.

Rubel Lajos körülbelül két évvel ezelőtt, akkor jött Aradra, amikor az oroszok első ízben kezdték meg sikereiben kevésbé gazdag otthoniájukat és mikor betörték Bukovinába, Rubel családjával Csernovicban lakott és innen menekült Aradra, ahol először csak a hosszú út taradalmait akarta kipróbálni. Később azonban még is jti maradt, feleségével, fiával, leányával együtt. Lakást vett ki a Luther-tér 1 számú házban. A csernovicai menekült ügynökségekkel foglalkozott és legutóbbi iparengedélyét Snyatinon kapta. Mikor Aradra jött és itt le is telepedett, nem jelentette be magát a rendőrségnek és lakhatási engedélyt sem kért. Nem is tudott róla ebben az időben senki. Azonban pár hét múlva Rubel nevét úgy emlegették, mint egy gazdag sertésnagykereskedőt.

A rendőrség, mikor tudtánást szerzett róla, hogy Rubel Aradon sertéskereskedéssel foglalkozik, megindította ellene az eljárást. Azért is, mert a foglalkozására nem volt iparengedélye és azért is, mert a lakhatási engedélyt nem kérte ki. Ekkor azonban Rubel már nagy üzleteket bonyolított le Aradon, melyekből tekintélyes összeget szerzett.

Az aradi rendőrség kihágási bírósága lefolytatta Rubel ellen az eljárást és meg is büntette azért is, mert nem jelentette be magát és azért, mert iparengedélye sem volt. Ezután Rubel kérelmet intézett az aradi rendőrfőkapitányhoz lakhatási engedély érdekében. Green főkapitány pár nap múlva a kérelemre meghozta a végzést, mely szerint Rubel nem kapott lakhatási engedélyt és pedig azért, mert a rendőrség nem tartotta kívánatosnak egy olyan idegen itt tartózkodását, aki azaz, hogy szavával összevásáraolja a sertéseket és azt külföldre szállítja, mint árdragító szerepel. Ugyanakkor történt az is, hogy az aradi rendőrséget megkereste a torontáli kormánybiztos, Delimanic Lajos és kérte Rubel Lajosnak, mint kelet-elelen idegennek eltávolítását Aradról, mert a menekült Torontálvármegye területén is nagyban üzle manipulációt. Ez volt a másik oka annak, hogy Rubel nem kapott lakhatási engedélyt.

Rubel Lajos a főkapitány határozatát megfélebbizte a város tanácsához, mely a múlt hónapban tárgyalta az ügyet. A tanács a lelebbzést elutasította és a főkapitány végzését hatálybennagyta. Rubel ekkor arra kérte a rendőrfőkapitányt, hogy engedje meg még rö-

vid ideig Aradon tartózkodását, mert olyan ügyei vannak, melyeket még költözése előtt el akar intézni. Miután beigazolta, hogy ezeknek az ügyeknek az elintézésével az aradi kereskedelmi érdekeket nem fogja sérteni, a főkapitány június 1-ig megadta az itt tartózkodásra az engedélyt. Rubel június 1-én, aztán Nagyváradra költözött.

Rubel 1914. decemberben, amikor a galíciai és a bucovinai menekültek elarasztották Magyarországot és jobbra, élelmiszerkereskedéssel foglalkoztak, jött Aradra. A rendőrség mindjárt, mikor letelepült Aradon, úgy látta, hogy munkájához követeztesen az egyes élelmiszerek arai tulajdonságosan telemelkedtek. A rendőrség már ekkor figyelmeztette Rubelt, hogy jobb lesz, ha feltűnés nélkül elhagyja Aradot. Ekkor Rubel egy ismert aradi ügyvéd védelmet vett igénybe és az ügyvéd Green Nandor főkapitánynak bemutatott egy Rubel nevére kiadott takarékpótvét, amely egy aradi nagy pénzintézetnél elhelyezett százötvenezer koronáról szólt és kijelentette, hogy Rubel nem akar Aradon kereskedni folytatni, csupán mint vagyonos és büntetlen előéletű ember azt a jogot akarja megszerezni, hogy itt lakhasson. A főkapitány ekkor nem is intézkedett ebben az ügyben és várta, hogy vajon Rubel továbbra is folytatni fogja-e Aradon a vásárlást. Ha azt ugyanis tovább folytatja, akkor jogcímre van a hatóságának arra, hogy Aradról kitiltsa, mert nincs iparengedélye és annak hiányában pedig, nem szabad üzletkötésekkel foglalkozni. Mivel Rubel nem tartotta meg ígéretet, hanem adastrelettel továbbra is üzletszerűleg foglalkozott, a főkapitány csak most folytatni le emene az eljárást. Egyik fontos oka annak, hogy Rubel nem kapott Aradon letelepedésre engedélyt, az volt, hogy mindenki tudott róla, hogy Rubelnek nagy vagyona volt, tudták azt is, hogy vagyona kétszázszázall, melyet általában forgat és így a rendőrségnek arra is kellett gondolnia, hogy spekulációt egyszer csak a főkapitány nevével és ebben az esetben a városnak még komolyabban is kerülne.

Egyik ismerőseiről arról értesülünk, hogy Rubel már a bekötésben is jött Aradon. Ezen egyet, amikor a sertés-szállítás ideje volt, Aradon és a környéken vásárolt nagyobb mennyiségű sertést, melyet aztán Prágába, ottani nagykereskedőknek szállított el. A háboru folyamán, amikor az export következtében az élelmiszer árak hirtelen magasra születtek, a rendőrség figyelemmel kísérte a kávéházak üzletét, ahol több száz ezer korona értékű élelmiszer-üzleteket folyósítottak és megadapítottak, hogy Rubel a város és a megye területéről személyesen és ügyvédek által is letelepítte árakat Bécsbe és Ausztriába szállította.

A hadifogságba esett katonák személyi adatai. Az aradi cs. és kir. hadkiegészítési kerületi parancsnokság átirata alapján Varjassy Lajos polgármester felhívja mindazon Aradon tartózkodó aradi illetőségű egyéneket, akiknek fia, vagy hozzátartozói akár mint katonák, akár mint népiselők a mozgósítás óta hadbavonultak és állítólag fogságban vannak, vagy akikről bevonulásuk óta hírt nem kaptak, hogy a személyi adatok bemondása végett az Arad városi katonai ügyi osztálynál 1916. július hó 6-tól július hó 15-ig jelentkezzenek. Jelentkezések csakis hétköznapokon délelőtt 9 órától 12-ig fogadtnak el.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Csütörtök: Kormos Ilonka utolsó fellépte „A tatárjárás” operett.
Péntek: „Volt egyszer” operett. Ujdonság először.
Szombat: „Volt egyszer” operett.

* A színház hírei. Kormos Ilonka utolsó fellépte. Csütörtökön a „Tatárjárás” kadettjében bucsuzik Kormos Ilonka. — „Volt egyszer”. A legnagyobb operett-bemutató pénteken lesz. Ez a kedves operett meg ma is dominálja a bécsi Carl Theater műsorát. Budapesten pedig a temesvári társulat mutatta be a Nepoperában és azóta egyik legvonzóbb musordarabja a fővárosi színházaknak. Az aradi bemutatón nagy előkészület előzi meg. Főszereplők: Horváth Mici, Járai Bőke, Ligeti M., Borosnyai, Benkőse, Győző, Barics, Varnai, Kerész, Járai S. stb. — Vasárnap d. u. 8 és tel órákor a „Szulamit” kerül színpadra, mérsékelt helyárakkal, a színházban Z. Váradi Margittal.

* A fekete bál. (Művész regény az Urániában.) Ujdonságainak bemutatásában a színház elérkezett egy olyan filmhez, melyről nyugodtan mondhatjuk, hogy minden tekintetben a kiváló képek legjavából való. Nem tudjuk nem-e regényből vette a film témáját, de a menüjében nem úgy volna ez, feltétlenül regényt kell belőle írni, annyira tele van irodalmi értékkel és drámai fordulatokkal. Beene egy művész élettörténete vonul el előttünk, a nem mindennapi karrier lefutására annyira kíváncsi számunk előtt. Az emelkedés, a zuhanás, a közbe eső dráma csupán megnató és megindító momentum különleges érdekesség és a fantasztikumig lendülő valóság. Ebben a ritmában minden tokéletes: A cselekmények, a mesészovés, a kiállítás, a színészek játéka és a fotográfia nagyszerűsége. — Imhoff, dr. a „De profundis” második tétele legközelebb újra színpadra kerül az Urániában. 5

* Amerika leányának befejezése az Apollóban. Impozáns érdekű és nyilatkozott meg az Apolló kolosszális amerikai filmjének utolsó fejezete iránt, amely feltűnő zajos ovációja mellett került ma este bemutatásra. Az amerikai filmgyártás diadalmas sikere volt ez a kép, amelynek befejező részében kulminál a darab lebilincselő érdekessége a minden szépsége. Városi hadihírt, legnagyobb szíriót, hajósüllyedést a vad üldözéseket látunk az utolsó fejezetben, amelynek regényes mesészovés varossgal megával ragadta a nézőt. Az igazán érdekes amerikai filmet még, csütörtökön mutatja be az Apolló-színház. 3

* Az Aradi Tükör legújabb száma ma jelent meg a szombat éjszaka változatos tartalommal. A szövegbeszéd egy karikatúra teszi változatosabbá. Az Aradi Tükör egyes számai a papírkereskedésekben, a donanytözsdekben és az úton a kikkancsok árúsiájuk 24 literért.

* Henny Porten dráma az Apollóban. A moziközönség kedvence, a szép Henny Porten pénteken és szombaton játsszik az Apolló ujdonságában: Az orvos felesége című társadalmi drámában. 3

* Új beosztás az Urániában. A beállott káukulai meleg folyton az igazgatóság úgy intézkedett, hogy visszavonásig naponta csak két előadást tart és pedig tel 8 és negyed 10 órai kezdettel.

Kétszáz ezer koronáért vásárolt gróf.

(Fegyelmi büntetés az ügyvéd ellen. — A lebergi hölgy házassága.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Bécs, július 5.

A bécsi legfelsőbb törvényszék ma, mint bécsi tudósítók telefonálja, a bécsi ügyvédi kamarának, mint fegyelmi bíróságnak egyik bécsi ügyvéd ellen hozott ítéletét vizsgálta felül, amely ítélet egy rendkívül különös házasságkötésnek utójátékát alkotja.

Egy lebergi gazdag hölgy minden áron egy főnemeshöz akart férjhez menni, de legjobban szeretett volna grófné lenni. Bécsi barátjához fordul azzal a kéréssel, keresen neki egy gróft — az életkor mellékes — és pedig olyat, aki megfelelő anyagi kárpótlás fejében hajlandó lenne egy szinleges házassággal grófi címével őt felruházni. A feltétel az volt, hogy a menyasszony az esküvő után azonnal visszatér Lembergbe és hogy a gróf ebből a házasságból semmitéle jogot nem formálhat semmire, viszont az asszonynak sincs más joga, minthogy a nevét viselheti férjének. A barátó keresett és talált is egy ilyen gróft Bécsben és a lebergi hölgy, hogy egész biztosra menjen és a házasság teljesen kifogástalan jogi alapon jöjjön létre, egy bécsi ügyvéd közbenjárását vette igénybe. A házasságot 1914. január 19-én Bécsben megkötötték, a gróf kapott 200.000 korona végkielégítést és a feleség az esküvő után mint grófné azonnal visszatért Lembergbe.

Minden a legnagyobb rendben lett volna és senki más nem törődött volna ezzel a házassággal, csak a bécsi ügyvédi kamara fegyelmi választmánya, aki az ügyvédet, mert a hölgy házasságkötésénél jogi tanácsokkal szolgált, az ügyvédi állás tekintélyének megsértése miatt fegyelmi úton elítélte. Az indoklásban a kamara hangsúlyozta, hogy a vádlottnak tudnia kellett, hogy ezt a házasságot csak azért kötötték, mert a menyasszony 200.000 korona ellenében grófi címet akart magának szerezni. Abból a körülményből, hogy a házastársak egyike Lembergben, a másik pedig Bécsben birtokos lakással, a vádlott megítélte, hogy itt nem egy valódi házasságról volt szó. Az a védekezése, hogy a szóban forgó házasság különös mivoltáról nem volt tudomása, nem volt elfogadható.

Az ügyvéd az ítélet ellen felfolyamodással állt a legfelsőbb törvényszékhez és azt adta elő, hogy a házasságot minden törvényes formák betartása mellett kötötték és azt törvényesnek elismerték, már pedig, hogy ő egy érvényes házasság létrejötténél nyújtott segédkezet, nem lehet fegyelmi vétség. A menyasszony különböző nyilatkozataiból ugyan kitűnik, hogy első sorban a grófi címet akarta megszerezni magának, de szándéka volt az is, hogy később a grófi címmel együtt is éljen. A Bécs és Lemberg közti távolság nem zárja ki azt, hogy a házastársak valóban szándékoztak is együtt élni, mert hisz van rá eset, hogy a különböző foglalkozású házaspár, mint például a színészek, nem laknak ugyanazon a helyen, hanem a férj is, a feleség is nagyon messze egymástól vállalnak szerződést. Még ha elfogadható lenne is, hogy csak a grófi cím megszerzésére köttetett ez a házasság, akkor sem történt más, mint hogy a gróf és lebergi hölgy nem a szívükre, hanem az eszükre hallgattak, amikor egy párrá lettek. Egyetlen ilyen alapon létrejött házasságot sem lehet a jó erkölcsökbe ütközőnek jellemzőnek tartani, nagyon gyakran megtörtént

már, hogy ezek a házasságok, amikor például a főlegény anyagi helyzetének rendezése céljából történt meg, vagy pedig a menyasszony egy jóhangzású nevet akart az életre szerezni, később boldogabbak voltak, mint az ugynevezett szerelmi házasságok.

A legfelsőbb törvényszék nem adott helyt az ügyvéd felfolyamodásának — Határozatának indoklásában kimondja a bíróság, hogy a vádlott cselekedeteinek megítélésénél teljesen közömbös volt, vajjon a gróf és a lebergi hölgy között kötött házasság érvényes-e és vajjon a vádlott a hölgy nyilatkozatai alapján jogosult volt-e annak feltevésére, hogy a menyasszony a grófi cím megszerzése mellett később együtt is akart élni a férjével. Az ügyvédi kamara fegyelmi választmánya a vádlottat nem is azért ítélte el, mintha ő közvetítette volna a házasságot, hanem annak létrejötténél jogi tanácsokat adott és közreműködött a meggyőzésnél, valamint a grófnak járó végkielégítés kifizetésénél. Már pedig, ha egy ügyvéd egy ilyen szinleges házasság megtörténtét elősegíti és lehetővé teszi, akkor az ügyvédi kamara választmánya joggal elítélheti.

Növekedett a drága trafik forgalma.

(Senki sem mondott le a dohányzásról. — Több cigaretta fogy a dohány ívására.)

Arad, július 5.

Németország a világháború kitörése óta három ízben emelte a dohányárak adóját. Miután nem monopolizálta a dohányt és a gyártás különböző módjait, ilyenformán segítette az államjövendőt ekerületlenül emelésén. Nálunk egészen más volt a helyzet. A háború kitörése előtt öt évvel emelte utoljára a trafikárakat és pedig eléggé melegekkel. A háború miatt már két ízben felfolyamodott az ár-emeléshez a pénzügyminiszter s mindannyiszor az általános árdragulással, az anyag és munkaerő hiányával okolta meg a kész áruk árcsökkentését.

A közönség eléggé barátságatlanul fogadta a dolgot, bár az okokat természetesen tartotta. De méltányatlannak tartotta egyes erősen favorizált dohány és szivarfajtáknak ár-emelkedését más, kevésbé keresett dohány és szivarfajok rovására.

Munkatársunk a mai napon felkereste az aradi nagyobb dohányüzemeket, hogy információkat szerezzen a tőzsdei áruforgalmának emelkedéséről, vagy csökkenéséről, a közönség hangulatáról, a dohánybeszerzés módosításairól, esetleges nehézségeiről.

A nagyüzemekben Lészai Sándor készséggel adott meg minden felvilágosítást. Arra a kérdésre, csökkent-e a drágulás napja óta az áruforgalom, meglepő választ adott:

— Dehogyan csökkent. Csodálkozni fogunk, ha kijelentem, hogy a vásárlók száma és kedve nem hogy csökkent volna, sőt inkább emelkedett. Szivarosok, akik két-három szivart vettek nálunk naponta, most legalább is a

kétszeresét veszik. Ennek a magyarázatát nem tudom — csak sejttem. A közönség — higgye meg — fél egy újabb árdragulástól s talán nem is egészen alaptalanul. Most aztán apródonként szerni be a szükségleteit.

— Ez az emelkedés minden szivarfajtában egyformán tapasztalható?

— Nem egészen. A drágább fajokról sátráltak a valamivel olcsóbb fajokra. A trabusó és britanika körülbelül megtartotta a régi forgalmát, a kubás azonban lényegesen megnövekedett.

— A szükségleteket ki tudják elégíteni?

— Bizony egyes fajokat illetőleg olykor-olykor nehézségek keletkeznek. Az u. n. „külföldi vegyes” például már alig kapható.

— És a dohány fajták?

— Ezekben óriási a kereslet. Ez azzal magyarázható, hogy a katonaság részére is mi szállítjuk Aradon a dohánymennyiséget.

— Miért nem egyenesen a gyárból kapja a katonaság a szükséges árut?

— Ott, ahol dohánygyárak vannak, mint például Temesvárott is, a gyár maga elégíti ki a katonaság követeléseit, Aradon azonban mi szolgáljuk ki a szükséges mennyiséget.

— Minden dohányfajtában egyforma a forgalom emelkedése?

— Kivételek nélkül minden dohányáru forgalma növekedett!

A specialitások trafikjában csaknem hasonló válaszokat kaptunk. A közönség némi nyugtalankodás után belenyugodott a megmáshatatlanságba s a szokott mértékben vásárolja a legkellemesebb narkotikumot. A dohányos ember, az igazi dohányos semmi körülmények között le nem mond a költőktől is megénekelte füstkarakokról, amelyek enyhén elszippasztják a szenvedő érzéket, megkövik a gondolkodás talcsapongó heves erejét, letompítják a tájékozódó emlékeket. Erről a varázsszerről soha se mond le az igazi dohányos. Ezt igazolja a speciális trafik kedves kisasszonya is:

— Nyetnem kellett a megrögzött dohányoson, mikor az árdragulás első napján magullottak kedves szivarjuk, vagy dohányuk árát. Lőbbit nem szivarozom, kiáltottak, hat „muszaj” nekem dohányoznom s elhagytak az üzletet. Félóra múlva visszatértek; ugyilatszük csakugyan „muszaj!” volt. S azóta jönnek mindennap és muszájra veszik ugyanazt a szivart, mint azelőtt.

— És a dohányfajtákról...?

— A speciális dohány forgalma csökkent, legalább egyelőre, hiszen sokan ellátták magukat az árdragulás előtt, de ez csak átmenetileg van így, ellenben bizonyos mértékben növekedett a cigaretta kereslete. Mondhatnám 100 százalékkal több cigarettát adunk ma el, mint a drágulás előtt.

A nyári idény küszöbén

elköltözés, lakásváltoztatás esetén, tisztelettel kérjük előfizetőinket, hogy új lakóimüket, ahova a lap küldését kívánják, pontos szétküldés szempontjából — legutolsó tartózkodási hely megjelölése mellett — a kiadóhivatallal idejekorán közöljék.

Botrány a képviselőházban.

(Beszédében megakasztott miniszter.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 5.

A képviselőház mai ülésén, mint azt lapunk más helyén megírjuk, Teleszky János pénzügyminiszter nagy beszédet mondott, a mellyel elfogadásra ajánlotta a tisztviselők hadisegélyéről szóló törvényjavaslatot. Mintán a miniszter nagy figyelemmel hallgatott beszédében megmondta, hogy oly magánvállalatokkal szemben, amelyekről megtudja, hogy nem gondoskodnak alkalmazottaiknak megélhetéséről a drágaságnak megfelelően, tel fog lépni és szorítani fogja őket a kelő gondoskodásra, a miniszter egy nyilatkozata miatt nagy kavargás és vihar tört ki, melyről a következőket jelenti tudósítók:

Egry Béla: Mi lesz a hadsereggel? — kiáltott a miniszter felé.

Teleszky János: Erre nem tudok egy percig sem nyilatkozni. Erre csak a háboru után lehetne válaszolni.

Rakovszky István: A hadsereg mindenestre jobban tudta volna teljesíteni a feladatát, hogyha a tiszti fizetéseket kellő időben telemelték volna.

(Ellenzék a véderő ellen.)

Teleszky János: Erre csak azt válaszolhatom, hogy a tiszti fizetéseknél 1914-ben proponált telemelése nem tett volna oly betolyással a háborúra, mint a milyen betolyással volt az ellenzéknek a véderő ellen folytatott két-estendő harcra...

A pénzügyminiszternek erre a kijelentésére óriási vihar támadt. Egymás után röpködték az ellenzéki padokról a legkülönbözőbb közbeszólások. Az elnök folyton esengetett, hogy rendet csináljon. Különösen Rakovszky István kiáltozott szakadatlanul a pénzügyminiszter felé, követelve, hogy vonja vissza azt a kijelentését, amit tett. A függetlenségi párt egész oldalán tiltakoztak az ellen, mint hogyha a véderőjavaslat ellen való harc betolyasztotta volna a hadsereg harc-képességét. Folyton azt kiáltották, hogy a néptelkeket nem a véderőtörvény alapján alkalmazták a harc-téren.

Huszár Károly: Győztek a németek, örülnek a mungók!

(Nem beszélhet a miniszter.)

Az elnök: Figyelmeztetem Huszár képviselő urat, hogy ne szóljon közbe. (Ujabb óriási zaj.) Teleszky beszélni próbál, de a közbeszólások vihara zúdul feléje.

Huszár Károly: Eljen Potiorek János!

Felkiáltások: Nem hallgatjuk a pénzügyminisztert mindaddig, a míg vissza nem vonja a mit mondott.

Az elnök: Kérem a képviselő urakat, hogy ebben a nehéz időben iparkodjanak megőrizni a képviselőház méltóságát. En figyelem, a mit a miniszter mond és ha bárkit a Ház tagjai közül megsért, én nyomban elégtételt szolgáltatok. Azonban...

Batthyány Tivadar: Ne gyanúsítson a pénzügyminiszter és ne vádoljon!

Rakovszky István: Sokkal több szemrehányást tehetnek az osztrák generálisoknak ügytelenségükért...

Az elnök: Figyelmeztetem Rakovszky képviselő urat, ne zavarja a tárgyalást.

Eltner Zsigmond: A cseheknek szóljon. A magyarok megmutatták, hogy mit tudnak ebben a háborúban.

Rakovszky: Ki viseli az olasz háboru ódiomat.

Az elnök: Kérem Rakovszky képviselő urat, hogy ne zavarja a szónokot.

Teleszky János újra beszélni akar, de az óriási zajban nem jut szóhoz.

Felkiáltások: Nem hallgatjuk! Beszéljen az olasz ottenzivárról! Azért is az ellenzék felelős?

Batthyány Tivadar feláll és állva kiált valamit az elnök felé.

Az elnök: Kérem Batthyány képviselő urat, ne zavarja a szónokot.

Teleszky János ekkor beszélni kezd, mire az ellenzék legnagyobb része kivonul a tereméből.

A pénzügyminiszter befejezte beszédét és leült, mire az ellenzék újból bejött az ülésterembe.

(Andrássy Gyula védi az ellenzékét.)

Andrássy Gyula gróf a házszabályokhoz szólására jelentkezett.

— Nem óhajtok — ugymond — olajat önteni a tüzre (Zajos taps a baloldalon), de igenis le kívánja szögezni azt, hogy a pénzügyminiszter óriási hibát követett el, (Taps a baloldalon), amikor a miniszteri székéből provokálta az ellenzékét, amár a miniszternek éppen az a kötelessége, hogy a mai időkben minden olyan momentumot elkerüljön, amely fellobbantja a régi szenvedélyeket.

Huszár Károly: Potiorek!

Andrássy Gyula: Mi lehet izgatóbb, a mikor még folyik ez az óriási harc, mint az, hogy a nehézségeknek és a kudarcoknak okául az ellenzék magatartását jelölik meg, azt a magatartást, a melyet a véderőreformmal szemben elfoglalt. A legvakmerőbb kijelentés ez. (Zajos taps a baloldalon.) Az ellenzéknek kötelességévé teszi, hogy ő is keresse, ki az oka az elmúlt és a jelenlegi egyes fájdalmas kudarcoknak. Meg vagyok győződve arról, hogy az ellenzék a minisztert nem fogja követni ezen az uton, a mely nemcsak annak az összhazgnak ártana, a melyre mostani általában súlyos viszonyaink közepett szükségünk van, hanem ártana magának az országnak is és a háboruban lévő pozícióknak is. Ez a hibás és elítélendő uton nem fogjuk követni a minisztert. Rövidesen rámutatok arra, hogy a parlamentarizmus alaptételeivel ellenkezik ráoktróálni egy parlamenti ellenzékre, hogy a kormány törvényjavaslatival szemben, bármilyen fontos dolgokról is intézkedjék az a javaslat, a jövő reményében hallgatag magatartást tanúsítsunk. A véderőjavaslatot megkaphatta volna a tulajdon...

Huszár Károly: A választójogért mindent megkaptak volna.

Andrássy Gyula: Senki a véderőjavaslatnak létrejöttét nem sürgette úgy, mint én. A gyakorlat azt mutatja, hogy igenis nekünk volt igazunk és mindazok a követelések, a melyek miatt tíz évig harcoltunk, a háboru első éveiben már nagyobbrészt önként teljesítve lettek. Még egyszer azzal a kéréssel fordul az ellenzékhez, hogy ne kövesse a minisztert azon az uton, a melyre magát elragadtatni engedte.

(Teleszky tiltakozása a félremagyarázás ellen.)

Teleszky János pénzügyminiszter feláll. A néppárton és Andrássy mögött tombolva kiáltják: Vonja vissza, kérjen bocsánatot!

Teleszky János: Kijelentem, hogy nem kutattam, hogy a háboru egyes kudarcaiért ki felelős. Ezt kutatni most bűn, ezt most nem szabad. Tisztán azt mondtam, a mikor engem tettek felelőssé, hogy a tiszti fizetéseket tel nem emelték...

Rakovszky István: Senki sem mondta azt, senki sem tette őnt felelőssé.

Teleszky János: Tiltakozom az ellen, hogy ennek a felszólalásomnak kapcsán szavaimat tevesen értelmezzék. En egy arva szoval sem mondtam azt, hogy a véderőtörvény életbejeptetésének elhalasztódása hatással lett volna a háboru első kudarcaira. Meg egyszer tiltakozom, hogy szavaimat félremagyarazzak.

Batthyány Tivadar: A tisztviselők fizetésének kapcsán nem beszélhetünk meg az olasz ottenzivát?

Teleszky tolytatni akarja beszédét, de ismét nagy zaj támad.

Rath Endre: Hát a hadvezérekkel mi van?

Rakovszky: Ne hallgassuk! Nem hallgatjuk addig, a míg vissza nem vonja. (Nagy zaj, az elnök esenget.)

Ságity Gyula rövid tiltakozó felszólalása után a ház általánoságban elfogadta az általam tisztviselők háboru segélyéről szóló törvényjavaslatot.

SPORT.

+ Bpesti III. Ker. Vívók csapata Aradon. Nagy jótékonycélu hármas labdarugó mérkőzés az AAC. Torók Gábor-utcai sporttelepén, e hó 9-én vasárnap délután 5 órakor. Nagyon szép mérkőzésben lesz része az aradi sportkedvelő közönségnek e hó 9-én, vasárnap délután 5 órakor, ugyanis a kiadó formában levő AMTE mérí össze erejét a Bpesti Torna és Vívók Egyesületének teljes I. csapatával. Talán főlegesen megemlítenünk, hogy a III. ker. Vívók csapata esedőszorint az MTK után a legjobb helyen áll. Nagyszerű képességét mi sem bizonyítja, minthogy az FTC I. ellen a hadikupáért tartott mérkőzés alkalmával az eredmény 0:0-al végződött és az összes fővárosi lapok a legteljesebb elismerés hangján méltatják a III. ker. Vívók Egyesületének teljes főlnyét. A múlt hetekben Aradon szereplő BAK csapatát 1:0 arányban győzte le. E hó 9-én az aradi AMTE jóníru csapatával fog mérkőzni, amely mindvégig élvezetes, izgalmas játékban fogja részesíteni a sport kedvelő közönséget. Ezt megelőzőleg 2 1/2 órai kezdettel két ifjusági csapat és 3 1/2 órakor az aradi 33. gyalogezred—AMTE. 10. csapata fog játszani. A hadvezetéség szives engedelmével a 33. gyalogezred teljes zenekara fogja szórakoztatni a közönséget az egész idő alatt. A tiszta jövedelem a hadi rokkant alap javára lesz fordítva. Bíró: Hollós László AAC lesz. Fedett tribün. Bűtfé. 3498

+ A Ferencvárosi Torna Club Aradon. (Az ATE nagy sport ünnepe. Válogatott játékosok szereplése). Óriási érdeklődés előzi meg a vasárnapi FTC-ATE mérkőzést. A jegyek elővételeiben tömegesen folynak, az ATE rendezősége mindent elkövet, hogy a nagyszámu közönség kényelmes elhelyezését biztosítsa. Az ülőhelyek fölé egy hatalmas sátrat állítanak fel a nap melege ellen és még 300 új széket hoztatnak ki. Az FTC a többszörös válogatott játékosaival jön le, mely ellen az ATE a közismert csapatát állítja ki. Előzőleg a hárszred játszik az ATE I. B. ellen. Jegyek elővételben Bloch H., Hegedüs Gyula, Maldi Emil, Bauer Gyula és Katona Imre urak üzletében kaphatók.

Interpelláció a francia kamarában az alkalmatlanok besorozása miatt.

(Részletek a titkos ülés első napjáról. — Bisson szocialista képviselő előadása.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 5.

Berlin. A Berlingske Tidende egyik levelezője, aki körülbelül két és fél hónapot töltött az általános offenzíva megkezdése előtt Párisban, most hazatért Stockholmba és lapjában beszámol arról az előkészületi lázról, amely nemcsak a katonai hatóságokat, hanem a polgári lakosságot is hetek óta elgöngyölít. A párisiak nagyon jól tudták, hogy a kamara titkos ülésein miről volt szó és az újságíró előkelő politikai társaságban hatottokról mond el érdekes részleteket.

— Mindjárt az első ülésen történt — írja — hogy Bisson szocialista képviselő interpellációt intézett a hadügyminiszterhez és a következőket mondotta:

— A francia nemzet minden erejét megfeszítve készül a végső győzelem kivívására. Megengedtük a 18 évesek besorozását és azt látjuk, hogy a francia nép minden újabb és újabb sorozás alkalmával tömegesen járul a bizottságok elé és nem akarja magát a katonai kötelezettség alól senki kivonni. Azonban nem mulaszthatom el, hogy a hadügyminiszter ur figyelmét felhívjam olyan tényekre, melyek orvoslását bizonnyára ő óhajtja legjobban, mert nem érdeke sem a hadvezetőségnek, sem a hadseregnek, hogy testleg meg nem telelő és csak a hadsereg terhére eső elemeket sorozzanak be az orvosok, noha a hadügyminiszterem és a hadvezetőség igen világos és létszám nem magyarázható utasításokat adott ki a szemlélt megfigyelésére. Bizonnyára a hadügyminiszterem jobban tudja, mint én, hogy most, amikor végső erőszakkal minden legverhető embert a mészáros alá állítunk és tudja isten hányadik szentimánust tartjuk, elrendelte a miniszterem, hogy tekintettel a már megrostált anyagra, annak legfeljebb 10—12%-át sorozzák be az orvosok. Nem tartok számon arra, hogy a procentuáció mértékét precíz megjelöljem, azonban természetesen tartom, hogy a kormány tekintettel van az anyag minőségére és ország gazdasági szükségleteire is és ezért bizonyos mértékig a normális idők rendelkezései alkalmatlanság kivánsa.

— Ezzel szemben — folytatta Bisson beszédét, — oly adatok vannak kezem között, amelyek azt tanúsítják, hogy az orvosok, különösen a vidéken, ahová talán a fiatalabbja került sorozásra, eltértek a miniszter intencióitól és a most már kevésbé alkalmas anyagnak sokkal nagyobb százalékát mondották ki alkalmatlannak a bizottságokban, mint ahogy azt a kormány akarta. Kezeim közt vannak orvosi bizonyítványok, szőlők panaszai, feleségek levelei, amelyek mind azt állítják, hogy az ő gyermeküket, férjüket, noha eddig mindig alkalmatlanok voltak és még most is régi betegségeikben szenvednek, a sorozó orvos véleménye alapján a bizottság katonának vette. Most sem akarok határozott procent számot említeni, de úgy tudom, hogy vannak olyan körülmények, ahol a szemlélt elő állítottak közül 35—40% is alkalmatlannak minősített.

— Már most mi történt? A sorozás után, tekintettel a hadsereg nagy szükségleteire és a nyugati fronton küszködő álló eseményekre, mindenkinél sokkal be kellett vonnunk. És

mikor ezek a besorozottak csapat testüknél jelentkeztek és újból orvosi vizálatnak lettek alá vetve, igen nagy kontingensüket a csapat orvosok feltétlenül alkalmatlannak minősítették, mert még távolról sem ütött meg azt a mértéket, amelyet a hadsereg éppen most állít fel a katonai anyaggal szemben. Visszaküldötték őket polgári foglalkozásukba és mint tudom, erről jelentést tettek a hadügyminiszter urnak. Rámutatnak arra, hogy a sorozásokon történt a hiba, aminek következtében nemcsak feleslegesen mozditottak ki ezeket a polgárokat hasznos foglalkozási körülményből, hanem felesleges kiadás szarvasított ebből az állam pénztárából is.

— Nem akarok ebből messzeemenő következtetéseket vonni, csak azért hívom rá fel a kormány és kamara figyelmét, mert azoknak sem lehet érdeke az, hogy ilyen megismétlődjék.

A cenzura tulkapásai.

(Interpellációk a képviselőházban.)

Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, július 5.

A képviselőház ma délután 6 órakor, miután részleteiben is elvitte a tisztviselők hadi segélyéről szóló törvényjavaslatot, áttért az interpellációra.

Abrahám P. Dezső a cenzura tulkapásai miatt szólalt fel és számos bizalmas értesítést olvas fel, amelyeket a lapokhoz intézett a kormány, annak a bebizonyítására, hogy a cenzura oly ügyekben is működik, amelyeknek semmi közük nincs a hadviseléshez. A cenzura tulkapásainak bizonyítására elmondja, hogy nem engedték közölni a királynak azt a táviratát, amelyet a lengyelekhez intézett.

Balogh Jenő igazságügym. is azt hangoztatja, amit már többször és pedig, hogy a cenzura a háborúban egy szükséges rossz. Bevallja, hogy történnék tévedések, vannak tulkapások, de nem vezethő vissza rossz akaratra, hanem arra, hogy a tisztviselők idegei a túlfeszített munkában sokszor kimerülnek, hisz már 24 hónap óta folytonosan vizsgálásban vannak. A tisztviselők lelkesmerésesen végzik kötelességüket és kijelenti, hogy a kormány a határokat mindég be akarja tartani. Az interpelláló nem, a ház azonban tudomásul veszi a válságot.

Matta Árpád interpellációt intéz a honvédelmi miniszterhez, hogy miért kapnak a mögöttes országrészekben a katonák hetenként ötször 220 gramm húst és a lakosság, különösen pedig a középosztály túlfogyó része, nem jut hetenként ennyi húshoz. Az interpellációt kiadta a honvédelmi miniszternek.

Molnár János az oroszok által elpusztított községek római és görög katolikus lelkészeinek okozott károk megtérítése ügyében intéz interpellációt a miniszterelnöknek. Tiszta István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy kártérítésről, mint jogalapról nem lehet szó.

mert vis maior esete forog fenn és a kormány a lakossággal szemben is csak a segélynyújtás álláspontjára helyezkedhetik. A segélyt a lelkészek is megkapják erre az esztendőre is, annál is inkább, mert párbért nem kaptak.

Saint Aulaire az új francia követ Bukarestben.

(A 20—46 évesek katonai szemléje.)

Aradi Közlöny tudósítók.

Bukarest, július 5.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Saint Aulaire, az új bukaresti francia követ a hét folyamán érkezik meg Bukarestbe.

Busche bukaresti német követ nyári tartózkodására Szinájába költözött, ahonnan hetenként kétszer Bukarestbe utazik. Walburg német követségi tanácsos állandóan Bukarestben marad.

Bukaresti lapok jelentik: Hammerstein ezredet véglegesen kivezetik katonai attasév a bukaresti német követséghez. Brouard ezredes, eddigi katonai attasé a harotéren levő egyik ezred parancsnokává neveztek ki.

Bukarest. Hivatalos hirdetmény közli, hogy minden 20—46 éves férfinek lakóhelyének rendőrbiztosi ki- rendeltségénél katonai állapotának megvizsgálása céljából jelentkeznie kell. Minden jelentkezővel jegyzőkönyvet vesznek fel.

Bukarest. Tegnap érkezett ide Németországból a 28-ik Carmen Sylva vonat, amely vasárnap hozott Románia részére.

Bukarest. A szociáldemokrata párt vasárnap délelőtt nagy népgyűlést tartott, a Sidoli cirkuszban. A népgyűlés összes szónokai éles hangon beszéltek a háború és az élelmiszerek drágasága ellen s követelték a galaci véres események előidézőinek megbüntetését. Brailában, Botosaniban, Buzauban, Turnu-Severinben és Galaccon is tartottak a munkások népgyűléseit.

A galaci munkások vezetősége falragaszokon hívta fel az összes munkásokat, hogy hétfőn reggel 8 órakor hagyják abba a munkát és vegyenek részt abban a sztrájkban, a melyet a kilenc agvonlított munkás seregéhez rendeznek a temetőbe.

A galaci helyőrség csapatait a hétfői napra készenlétbe helyezték.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábort elölvezőinket, akiknek a tábort postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábort postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat be.

Tűz a volt Benoid gyárban

(Eltusztult katonai raktárak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 5.

Ma este valamivel hét óra után a városháza harangja tüzet jelzett. A toronyőr a tűs irányát Gáj felé mutatta. A harangzúgó közepett indultak el kocsin a város esendői és rendőri készültségei és ugyanezkor robbantak végig a városon a tűzoltóság kocsijai is. A tűz Gájban a régi Benoid gyárban pusztított. Körülbelül fél nyolc órakor ütöttek ki a gyárépület belső részén a lángnyelvek, de ettől kezdve a tűz mind nagyobb méreteket öltött, úgy, hogy kilenc óra tájban az egész gyárat ellepte és nem lehetett mást látni, mint egy rettenetes lánglengert, melynek égető forrósága végig öntötte Arad utcáit.

A tüzet egy volt gáji rendőr vette észre, aki ebben az időben éppen keresztül akart menni az épület udvarán. A gyár a Pécskai uton van, pár száz lépéssel a Neuman-gyár előtt. A Pécskai uton vannak a gyárnak főépületei, míg az udvaron hatalmas raktárak és hatrabb pedig a felügyelő és a munkás lakások vannak. A gyárban tudvalevőleg évek óta szünetel a munka. Mióta a Benoid beszüntette üzemét, azóta nem akadt egy vállalat sem, mely itt valamire kezdett volna. A háború kitörésének mindjárt első hónapjain a katonai hatóság vette át a gyárat és a hatalmas, tág helyiségeket raktáraknak használta fel. Tele volt ma is a gyár különféle takarmánnyal, szénával, szalmával, kukoricával, zabbal, ezenkívül volt ott mindentelje más építkezéshez szükséges anyag is, különösen sok kátránykőteg. Az udvar közepén két hatalmas nagy raktár állt, s ezek mind tele voltak szénával. A főépület is zsúfolva volt takarmánnyal és éppen ezért volt menthetetlen a gyár.

A tűz a munkások mellett üthetett ki és a magára törő lángnyelvek hamarosan belekaptak a kis konyhák közvetlen szomszédságában lévő szénaraktárba. A gyárban lakó felügyelő és katonai szolgálatot tevő munkások a tűzről telefonon értesítették a rendőrséget, mely nyomban telefonon intézkedett a tűzoltóság kivonására érdekében. A rendőrségtől Beretz Ferenc ügyeletes rendőrkapitány, Kovács Antal és Moldován Odón rendőrhadnagyok, Vidéki Gusztáv és Nyáry László rendőrsztek mentek ki, míg a tűzoltóság Sztankovics Milos főparancsnok vezetésével vonult ki. Ott volt mindjárt a tűz kitörése után a gáji tűzoltóság is. Megjelent a tűznél Gresh Nándor rendőrfőkapitány, aki kiadta az utasításokat a rend fenntartása érdekében. Kijött később a tűzhöz Resch Ferenc altábornagy is, aki mindjárt a tűz kitörésénél intézkedett, hogy megfelelő számú katonaságot rendeljenek ki.

Este nyolc óra után egymásután érkeztek a kocsik a tűzhöz kíváncsiakkal, akiket a harang kongatása vonzott ki. A Pécskai-uton és végig a Kossuth-utcán, majd a lasoron ezrével hullámozott a közönség a vérpiros koloszsuszú felé.

A tűzoltóság mindjárt a tűz jelzése után megjelent, de ekkor már a nagy raktár tűzben állt, és nyomban bizonyossá vált, hogy kevés megmenthető van a gyárban. Amit tudtak, akkor kihordták az épületekből, melyek közvetlen szomszédságában voltak az égő raktárnak. Egymásután érkeztek kisebb csapatok a várból és a katonai barakokból és nyomban hozzáfogtak a munkához. Félkilenckor a főépületbe is belekapott a tűz és hiábavaló volt

a tűzoltóságnek minden erőfeszítése, a lángokat nem lehetett elfolytani. Pillanat alatt rohantak végig az épület első emeletén és egy perc múlva óriási recsenéssel tört fel a láng a tetőzetem. A galambok megpörköltén szálltak ki az épületből, legtöbb azonban égve esett az épület előtt álló közönség közé. Ekkor már minden pillanatban más és más új helyen törték ki a lángok, melyeket egyszer-egyszer még sikerült eloltani, de mikor egyszerre három-négy hatalmas szalmatömegen csapott fel a rémes elem, mindenki látta, hogy hiába való minden fáradozás.

Ezután a tűz folyton nagyobb méreteket öltött. Tíz óra felé a lángok átragadtak most a harmadik raktárra is, sőt a negyedikre is és a tűz közelében csak egy hatalmas lángot lehetett látni.

Ejjel két órakor a felhalmozott takarmány még mindig ég és a tűzoltóság munkája csak arra irányul, hogy a tüzet ne engedje tovább terjedni. Ez a munka valószínűleg sikerülni fog.

Ertesülésünk szerint a gyár épületében 6 vagon kukorica, 2 vagon zab, 1 vagon árpa és 5 vagon kátránypapír, azonkívül nagymennyiségű széna volt felhalmozva, amelynek igen kis részét lehetett megmenteni. A raktárakban lévő dolgok egy millió koronára voltak biztosítva.

H I R E K.

Hindenburg offenzívája.

— Az oroszok Bukovinában. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, július 5.

Bern. A „Daily Cronicle“ pétervári tudósítója szerint Brussilov frontjának északi részére szállított német megerősítések számát kétszáz ezer emberre teszik. A lap szerint ez magyarázza meg azt a nagy nyomást, amit az oroszoknak a Styrnél el kell vielniük.

Hága. Oroszországban nagy az izgalom, mert Brussilov tábornok kénytelen valamilyen rendelkezésre álló tartalékot a galiciai frontra vinni, még egészen fiatal legénységet is, amely csak hatheti kiképzésben részesült. Pétervárott a legutóbbi napokban rendkívül sok szigorú ítéletet hoztak az ottani bíróságoknál a hadvezetés módja telett gyakorolt elítélő bírálat miatt.

Bern. A Journal pétervári tudósítója írja, hogy az oroszoknak támadásuk megkezdésekor két céljuk volt: az egyik Lemberg, a másik pedig, amelyről csak katonai beavatottak tudtak, Kovel és Brest-Litovszk. Kovel, Cartorisk és Vladimir-Volinski körül küszöbön áll egy nagy és döntő ütközet. Az oroszok hadállásai ellen az utóbbi napokban Molodecsnonál lefolyt heves támadások most folytatódnak a Servocstolyónál és Baranovici körül és a jelek arra mutatnak, hogy a németek a Minsk körül elhelyezett orosz tartalékseregeket ide akarják elvonni. A németek rendkívül nagyszámu nehéz ágyúval dolgoznak Kolkínál.

Bukarest. A bukovinai határról jelentik, hogy az oroszok Szucsavában és Iexaniban polgári hadseregokat állítottak fel. Szucsavában Sirou leköszött nevezik ki polgármesterré. Mindkét helységben csak egy-egy ötven főből álló orosz patrull tartózkodik. A polgári hatóságok felhívták intéztek a lakossághoz, amelyben felszólították őket, hogy őrizzék meg nyugalmaikat és alkalmazkodjanak a katonai hatóságok intézkedéseinek.

Bern. A Daily Telegraph pétervári tudósítója jelenti, hogy orosz katonai körökben bizonyosra veszik, hogy Hindenburg legközelebb általános támadást kezd. A németek Riga és Pinczk között az utóbbi időben óriási aktivitást fejtenek ki. Arról is hír érkezik, hogy a német flottát a danzigi kikötőben összevonták, hogy segítségére legyen a szárazföldi csapatoknak.

Naudeau, a „Journal“ tudósítója jelenti: Riga, Jakobstadt és Dwisk körül rendkívül heves német támadásokat jelentenek. Általában azt hiszik, hogy ezzel megkezdődik Hindenburg offenzívája.

— Szegény Ferdinánd cár! Gentből jelentik: Párisból táviratozzák: A francia zoológiai társulat Ferdinánd bolgár királyt tagjai közül egyhangulag kizárta. Szegény cár, már nem tekintik kartársuknak a zoológusok?! Nagy baj!

— Hősi halál. Holnap temetik Békésen Schäffer Sándort, a 61. gyalogezred tartalékos főhadnagyát, aki a bukovinai harctéren, mint egy munkás oszlag parancsnoka, súlyosan megsebesült és Máramarosszigeten meghalt. Holttestét családja Békésre szállíttatta. A főhadnagy kétszer sebesült meg a harctéren, de mindannyiszor visszament és a legutóbbi véres ütközetek egyikében súlyos fejsebet kapott, amelyből már nem gyógyíthatott meg. Az elhunyt fia volt Schäffer Mihály volt aradi szeszereskedőnek, aki néhány év óta lakik csak Békésen, ahol általános tiszteltet veszi körül. A mélyen sajtott család mély részvét nyilvánult meg.

— Megszakadt a telefon Budapest-Berlin közt. Mint budapesti tudósítónk telefonálja, ma éjjel egész Németországban óriási vihar dühöngött, mely különösen a táviró és telefonvezetékekben okozott nagy pusztításokat. Az éjszaka folyamán nem volt telefon összeköttetés Berlinnel és 11 órától kezdve a fővárosi lapok nem kaptak Berlinből tudósítást.

— A Kulturpalotából. A következő közlésre kérték fel az Aradi Közlöny szerkesztőjét: Téves az a híradás, hogy a Kulturpalota könyvtárának gyarapítására csak 700 koronát fordított a város, mert a könyvvásárlásokra szánt összeg 4000 korona. A dinamó motor beszerzését nem vette le a felügyelőbizottság a napirendről, hanem újabb tárgyalások váltak szükségessé.

— Tízennyolc millió követelés lefoglalása. Gentből jelentik: A marseillei bíróság lefoglalta a Schaumburg-Lippe hercegi udvar 18,162,969 frankos követelését, amellyel egy csődbejutott marseillei cég tartozott neki.

— A vak katonáknak. Melchner József Jenő fia elhunyt alkalmából a vak katonáknak 20 koronát, ugyanez alkalommal az elhunyt nagynénje Weisz Márkusné 5 koronát, Volmuth Jenő szintén e célra 1 koronát küldött az „Aradi Közlöny“ kiadóhivatalához, mely az összeget rendeltetési helyére juttatja.

— Orvosi hír. Dr. Székely Károly fogorvos egészsége helyreállítása céljából négy hétre Karlsbadba utazott. 3495

— A falunak nem kell... Egy olvasónk írja: A vármegyei falvakban csodálkozva látom, hogy egyik-másikban a toronyóra nagy gőgösen a régi időt mutatja. A paplakban az a teifogás, hogy a jó Isten nem törődik a modern háborus utiással, a hajnal most is hajnalban van és vespernyére ezután is csak alkonyatkor harangos az igazhívó ember. A parasztek azt mondják, hogy a szarvasmarha nem nézi az órát, hanem túlköszöre indúl a legelőre és délelben delei, nem pedig 12 órakor. Halber, állat, mint a mult esztendőokban, most is hajnaltól alkonyatig áll munkában. A jegyző, az orvos és a falu egyéb tisztviselői természetesen eltagadják az új időszámítást és mindenre egy órával előbb kezdenek, mint a pap és a paraszta. Ebből azán természetesen származik. Az orvos 2—3 ig rendeli, a betegek következetesen 3—4 ig mutatnak be hozzájuk. A hivatalos bizottságokban 5 órakor megjelenik a jegyző meg az orvos, a bíró és a községi tanács szep lassan 6 órakor szokott megerkezni. Ugyentormán a falu intelligens eleme idő dolgaup igen gyakran megkarosodik és sürün korainak elő az össze-szólatkozások. Mindouünnen tekésik a pap, meg a paraszta — csak egy dologrol, a vonatrol nem. Az nincs olyan bolond, hogy megvárja őket egy teljes óraig, mint a jegyző meg az orvos.

— A gabona-ellátás. Arad város tanácsa ma délelőt Varjassy Lajos polgarmester elnökösevel tartott üléseben foglalkozott a kormánynak a gabona-bevásárlást szabályozó rendelkezéivel. Minthogy Aradon nincs annyi gabona, hogy az egész város szükségétét fedje, a tanács ma táviratilag kért engedélyt a szomszédos vármegyékre is. A tanács továbbá megállapította, hogy a vásárlási s az őrlési engedélyeket a Kazinczy-utcai mullkola földszinti helyiségeiben fogja kiadni. Miután a szükséges nyomtatványok még nem érkeztek meg a Haditerménytől, a tanács ma nem állapíthatta meg a jelentkezés idejét. Három héten át lehet majd jelentkezni mindennap délelőtlen. A vasárnapokat sem vette ki a jelentkezés idejéből a tanács. Ha a szükséges nyomtatványok megérkeznek, a tanács plakáton s a lapokban fogja közölni a jelentkezés idejét. A lakosságnak nem muszáj saját magának beszerezni a liszt-szükségletét. Aki barmily oknál fogva nem tudja, vagy nem akarja magát ellátni liszttel, arról a városnak kell gondoskodni, de a városnak ama szándékát, hogy nem fogja ellátni magát liszttel, be kell majd elemleni a Kazinczy-utcai iskolában, amikor erre felhívja a tanács a város közönségét.

— Külntetés. A király megparancsolta, hogy az emenséggel szemben tanusított vltz magatartásáért Hoffmann János 33. gyalogezred tartalékos hadnagyának legfelső díszjé elismerése tudtul adassék.

— Működésben a Stromboli. Luganóból jelentik: A Stromboli tuzhanyó mult ejjel óta ismet működésben van. A nagy sok látvát ontott ki és elpusztította a közelben levő szantóföldeket. A kár igen nagy. A tuzhanyó közelében földrengést észleltek.

— Tüz. Tegnep este Zelenski Róbert arufóvenesi uradalmában tüz ütött ki. A lángok az alsó tanya egyik cseléd épületéből ortek elő és az épület felső részét elhamvasztották. A tüz 8 óra tájban ütött ki, hogy mi módon, azt nem tudni. Mielőtt azonban nagyobb méreteket öltött volna a tanya cseléd-ége eloltotta. A kár körülbelül 1000 korona.

— Megszűntek az iskolai kirándulások. A középiskolák nyenkor, a nagy szünet előjén szoktak kibocsátani a tanulói vágyó növendékek rajzé seragét, ezeket a modern peragrinnus csoportokat, hogy az ország egyik széléltől a másikig vándorolva megismerjék a természet nevezetességeit épugy, mint az ipari és technikai látnivalókat. De bizony a tapasztalatok öregbítétek ez az okos nívója csak emlék a háboru előtti időkből, a kivételes idők egyelőre megszűntették ezt is. A nagy diákok most nagyobb kirándulásokra mentek, ami ugyancsak van alsaluk megismerlni a természet nevezetességeit épugy, mint az ipari és technikai látnivalókat, sőt az sem ritka e háborus időkben, hogy országokból-országokba vándorolnak a „nagy diákok“. A kicsinyek pedig nem mennek kirándulásra, mert a fiatalabb tanár urak elkísérték a nagy diákokat, az öregbb tanár úrúak pedig már nem bírják a — turista botot, a hatizsákat s a hosszú utazást. De addig is, míg újra eljönnek a vltz kirándulások boldog napjai: egy kis izenő maradt meg belőlük ill is — ott is. Ma két díszes öltözött leányarandulok nagy csapata vonult végig Aradon. Most ok vette át a liuk szerepét. Nekik kell tanulniok, tapasztalatokat szereznioek, hiszen alaku hatnak ugy az idők, hogy a jövőben ok veszik át a liuknak sok-sok szerepét.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület által tartott csecsemő rendelő intézet es tapadyna segélyezésére az Aradmegyei Takarékpénztár 50 koronát, az Aradi Polgari Takarékpénztár 100 koronát, az Aradcsanádi Gazdasági Takarékpénztár 200 koronát, gróf Wecheim Frigyesné 400 koronát, Hüvös Lazar budapesti gyógyszerész 5 kgr. kaphokalt, Neuman Testvérek 80 kgr. lisztet, s az Aradi es Csanádi Egyesült Vasak 8 köbméter tüzfát adományozott. A nagybecsű adományokért ezuton köszönetet mond az aradi Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület elnöksége.

— Mozi a színházban. Nehogy azt képzelve valaki, hogy az „Amerika leányát“, vagy a „Tüzes kandur“ című 4000 méteres detektívdrámát vetítették ma vászonra a színházban s szakszerű mozi osináltak az arénából, sietünk megjegyezni, hogy nem így értelmeztük a fenti címet. Arra a jótékony sötétségre céloztunk ezzel, amely egy fővezeték elszakadása miatt borult a muzsacsarnok díszes puujikumára. A vendégprimadonna éppen Niki hadnagygyal légyotton volt a színpadon es a „borulj réám, oh édes álom“, kezdetű keringőt kezdte énekelni, midőn reájuk borult a mély sötét. A színpadon nem tudjuk mi történt tovább, a nézőtérén azonban senki sem vette túlkomolyan a dologot. Egyenányan kiélttek, mások ellenben, különösen a felső régiókban nyájas vihogással várták a nyári színházban már otthonos mozi szkecseset. A parterr Szendreiinek tulajdonította az egész esetet es jól sikerült trükknek minősítette. Egy előttem ülő szók asszonyka legalább ezt duruzsolta a szomezéda fülébe: „Ez a Szendrei mindig szidta a mozik konkurrenciáját, most ő csinál konkurrenciát a moziknak!“ Hogy értette ezt, nem tudom, mert a nagy sötétségben semmi mozgóképet nem láttam. Rövid idő múlva pedig kigyulladt a villany s a vendégprimadonna folytatta a színpadon a légyotton...

— Megerkeztek a patent „Rex“ es „Ultransform“ patent cefőttés üvegek es főzőparátók. Allandó nagy választék antik tárgyakból, ilyennemű regisztereket veszék es cserelek, ugyancsak keresek megvétele vitrineket is. Legelőszobb hávásárlási torrás Fischer Mór üveg-, porcelán, üszmü es képkeretező üzlete. Andrassy-tér 25. sz., vármegyei telefon 568 sz. 2785

— Az orosz kormányzó szalonkocsija. A „Novoje Vremja“-ban olvassuk a következő érdekes esetet: Helsingfors főköormányzója egy külön meghatalmasottal Péterváras küldte vasuti szalonkocsiját, hogy a tengerészeti miniszter, aki Helsingtoraba szándékozott utazni, azon tegye meg az utat. Az orosz-lion határon a vámvizsgálat alkalmával a vámiszttviselő a főköormányzó kocsiját is atvizsgálták es a szalonkociban nagymennyiségű drága csipkét, selyemharisnyvkat, konyakot, barelvakat es gabonát nagy mennyiségben találtak, amelyeket állítólag egy ismeretlen es ki nem nyomonzó személy helyezett a főköormányzó vasuti szalonkocsijába. A vámhatóság megállapította, hogy a különös szempészaru váma 8000 rubel tesz ki.

— A legelőkeletesebb mosógép az Aero-wash, melynek gyakorlati bemutatása emőrcsokon délután pont 5 órakor látható. Magyarai Ferenc gazdasági gép es muszaki üzletében Aradon, Zrínyi-utca b. koraktar Budapest Aero-wash leguyomásu mosógép vámaat VII. Erzsébet-korut 36. 281

TARKASÁGOK.

(A jó halottfőr.) Aradon járt galicai menekültek beszéltek:

— Amikor a mult esztendőben felszabadult a falunk az oroszok uralma alól, sokan tönkrementek. A szomorú sorsra jutott emberek között volt Todresz is, aki pedig beke idején nagy vagyonnal rendelkezett. Az öreg embert nagyon megsajnálta a zsidó hitközség es elhatározta, hogy valami állást ad neki. Előbb azt tervezték, hogy előmadkozót csinálnak belőle, azán kiderult, hogy dadogása miatt nem alkalmas erre; de különben is nem tud olvasni, hát hogyan lehet akkor előmadkozó? Nagy nehezen mégis találtak nekimeglelő állást. Halottvirrasziónak tették meg, de előbb megakarták róla győződni, hogy nem nyul-szivű-e? Felfogadtak egy gyereket, hogy teljesse magát halottfőrnak. A fiut kiserelték es Todreszt melléje ültették, hogy virraszon reggelig. A halott azonban nyugtalanzkodni kezdett ejféltájban, amire a halottfőr dühösen rakialtoit:

— Aki meghalt, az ne nyugtalankodjék! A liu azonban fél óra múlva ismet megfledkezett a szoréporról es felül a koporóában.

— Az én nagyapám azt mondta — szót haragosan Todresz — hogy mindenkit észre lehet teríteni.

Es elővett egy botot, amellyel addig verte a fiut, amig az ismet nyugodtan le nem feküdt. Reggel kíváncsian sereglettek a zsidók a halottszobára es nagy meglepedéssel konstalták, hogy Todresz ur megfledt a bizalomnak, mert még mindig ott ült a liu mellett. A liu pedig ejetlenül feküdt a koporóában.

(A kirilovi itélet.) Ez is galicai történet. Kirilov községben az egyetlen szuzter gyilkosságot követelt el es letartóztatták. A község lakossága küldöttséget menesztett az ügyészhez, hogy engedje szabadon a gyilkos szuztert.

— Miért? — Mert a községben ő az egyetlen szuzter, de két szabónk van. Nem lehetne talán az egyik szabót letartóztatni a szuzter helyett?

Azóta mondják a különös itéletre, hogy ez is egy „kirilovi itélet.“

(A doberdói hó.) Egy aradi tartalékos főhadnagy a minap szabadaágra hazatért es de csekedve mondta ismerőseinek:

A védjegy.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTÁKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRÁGÁBBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk!

6811

— Doberdói havat hordok magammal. Eltetttem emlékül.

— Hogy lehet a havat emlékül eltenni?

— Nagyon egyszerűen — felelte ő és kivette arany órája belső rejtékéből egy kis csomó őz női haját.

— Ez a feleségem hajából való. Amíg én a Doberdón harcoltam, a hü feleség bánatában megfehéredett. Ez az a doberdói hó, amelyet én emlékül hordok.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Száj- és körömfájás Aradon. Greén Nándor főkapitány közhírré teszi, hogy 1916. évi július hó 4-én Aradon a ragadós száj- és körömfájást járványosan megállapították és ezért a betegség eltorzítása és tovább terjedésének megakadályozása érdekében a következő módon intézkedett: A fertőzött udvarban stb. levő olyan istállóból melyben beteg állat van, tejet elszállítani és forgalomba hozni tilos. A beteg állat tejét felhasználni egyáltalán nem szabad, azt meg kell semmisíteni. A fertőzött udvarról stb. szénát, szalmát és egyéb szalmaszalmát elszállítani tilos. A város területén tartott heti, havi és országos állatvásároknak a hasított körmű állatok felhajtását megtiltja és Arad város egész határát zár alá helyezi. Mészárosoknak, hentéseknek, marhake-

reskedőknek, kupecseknek, herélőknek és miskaróknak a városbéli idegen istállóba való bemenetelét buntetés terhe alatt megtiltja. Felhívja a megbetegedett állatok tulajdonosait, hogy állataikat gyógyítsák.

NYÁRI SZINHÁZ

Csütörtök, 1916. július hó 6-án:

Kormos Ilonka vendégtellettévével:

Tatárjárás.

Operette 3 felvonásban.

Kedvete este 8 óra

Felvező szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

Uj könyvek.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat július 1-1 száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Halász Gyula: Őrvadás közben. Dosztojevski M. F.: Az asszai kérdés. Reichard Piroška: A kert (Vers.) Kassák Lajos: Misiló királysága (Regény. — Befelező rész.) Kemény Simon: Pancélos vitéz (Vers.) Szabó Dossó: Az örült konyhá (Novella.) Schöpfung Aladár: Magyar

regények. Ambrus Zoltán: Háborus jegyzetek. Ady Endre: Versek. Figyelő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: Egy évre 28 korona, félre 14 korona, egyes szám ára 1 korona 40 fillér.

Olcsó kávé!

Hamburgi pörkölt darált kávé jóminőségű, keverék kilója **K. 7.50.**

Fiumei családi pörkölt darált kávé elsőrendű keverék, kitűnő zamata és tápús kilója **K. 8.50.**

1/2, 1, 2 és 5 kilós plombált csomagokban, 5 kilós postacsomag bérmentve.

Husleves és gulyás kocka.

Legjobb gyártmányú somancsott bádogdobozokban (4 100, 250, 500 és 1000 drb) **1000 darabonként K. 50.—** bérmentve 5% engedménnyel áruban küld utánvét mellett.

Beck Testvérek

Export-import

Iroda: Teleky-utca 15. szám.

Arad. Raktár: Teleky-utca saját ház

5874

URÁNIA

SZINHÁZ

a mai naptól csak 2 elő-
adást tart:

I. 8 órakor.

II. 10 órakor.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kővek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tízéves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogpedagógusoknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkelőbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújtok, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

1877/1916. tkv. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A borosjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézete budapesti cég végrehajtónak öreg Szakács Dánielné sz. G. Kiss Eszter végrehajtást szenvedett elleni 168 kor. 82 fill. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. tszék és a bjenői kir. jbiróság területén fekvő és az uárkosi 80. sz. tjkvban A. I. 1-2. sorsz. 854/254-256. és 855/254-256. hrsz. ingatlanok 8200 kor. kikiáltási árban 1916 július 25. napjának d. e. 10 órakor Ujváros községánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett fog eladni.

Ha a kikiáltási áron felüli ígéret nem tétetnék, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adni, de 1600 koronán alul el nem adatik.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át, vagyis 280 koronát bánatpénzként készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becserájának 10% át készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményeit vonja maga után.

A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok Orsz. Földhitelint. ha az árverezők sorába akar lépni, az 1887. 26. t. c. illetőleg az Osztrák-magyar bank jelzáloghitelint. alapszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11. §. f. pontja értelmében felmentetik.

Vevő amennyiben a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, köteles a bánatpénzt a vételár 10

%-áig nyomban kiegészíteni, ha ennek eleget nem teszi, ígérete figyelmen kívül hagyatik és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban közülök a legelőbbet ígérő által az ingatlan megvettnek fog tekintetni, kivel szemben az előbbi bekezdésben írt rendelkezés szintén alkalmazást nyer.

Az árverési hirdetményben foglalt többi feltételek ezen bíróság tkvi osztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Borosjenő, 1916. április 4-én.

Dr. Jakó, s. k.

3475

kir. jbiró

**Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépszir,
Firmeisz,**

641

Sózott hal,

**Köles kása,
Szalonna,
Házi szappan**

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpad-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

1848-1916. tkv. sz.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A borosjenői kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete budapesti cég és ezennel csatlakozottak kimondott Pankotai Népbank, Viktoria Takaré- és Hitelintézet, Tauc és Vidóka Öns. Egylet, Gyura Ruszta és dr. Sábostyán József végrehajtóknak Kemer Antal, kisk. Kemner Boróka, Teréz és Mátyás, Buth Gábor, özv. Tonceza Vincéné sz. Oancea Johanna, Sakrob Flore, Oancea Rubek, Pless György és Jov Florica, ifj. Sakrob Miklós, Irimie Ruszta és neje, Kroknán Éva, B. Ián Mikulae, Nyág Todor, Pántye Miklósné sz. Szarob Anna, Gyenge András és neje, Bozsó Anna, Szücs János és neje Budácsi Teréz, Belkó Józsefné, Gyura Karácsony és neje Pántye Perszida, özv. P. Linkás Györgyné Betya Anna, Duma János, Bulzán Tivadar és neje, Oancea Iona, Ilka Konstantin és neje, Voda Ilona és Rusz Mikulae végrehajtást szenvedők elleni többrendbéli tőke s jár. iránti ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. tszék és a bjenői kir. jbiróság területén fekvő és a lugozói 235. sz. tjkvben A. I. 11. sor. 158-159/a, 12. B. 2. hrsz. ingatlan 500 kor.; a lugozói 405. sz. tjkvben A. I. 3. sor 154-155/a 12. B. 44 hrsz. ingatlan 50 kor.; a lugozói 87. sz. tjkvben A. I. 1. sor 158-159/a 12. a hrsz. ingatlan 50 kor.; a lugozói 589 sz. tjkvben A. I. 1. sor 151-154/a 2. hrsz. ingatlan 1250. hrsz., a lugozói 414. sz. tjkvben A. I. 2. sor 721/495. hrsz. ingatlan 800 kor.; a lugozói 415. sz. tjkvben A. I. 2. sor 723/495. hrsz. ingatlan 800 kor.; a lugozói 416. sz. tjkvben A. I. 1. sor 724/495. hrsz. ingatlan 600 kor.; a lugozói 417. sz. tjkvben A. I. 1. sor 725/495. hrsz. ingatlan 600 kor.; a lugozói 418. sz. tjkvben A. I. 1. sor 726/495. hrsz. ingatlan 8000 kor.; a lugozói 419. sz. tjkvben A. I. 1. sor 727/495. hrsz. ingatlan 800 kor.; a 420. sz. tjkvben A. I. 1. sor 614/495. hrsz. ingatlan 250 kor.; a lugozói 421. sz. tjkvben A. I. 1. sor 615/495 hrsz. ingatlan 250 kor.; a lugozói 486. sz. tjkvben A. I. 1. sor 785/495. hrsz. ingatlan 900 kor.; a lugozói 486. sz. tjkvben A. I. 1. sor 786/495. hrsz. ingatlan 500 kor.; a lugozói 483. sz. tjkvben A. I. 1. sor 832/495. hrsz. ingatlan 600 kor.; a lugozói 482. sz. tjkvben A. I. 1. sor 618/495. hrsz. ingatlan 450 kor.; a lugozói 491. sz. tjkvben A. I. 1. sor, a 158-159/a 12. b. 1. hrsz. ingatlan 1300 kor.; a lugozói 418. sz. tjkvben A. I. 1. sor 722/495. hrsz. ingatlan 800 korona kikiáltási árban 1916. évi július hó 19. napjának

délelőtt 10 órakor Lugozó községánál megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek mellett fog eladni.

Ha a kikiáltási áron felüli ígéret nem tétetnék, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adni, de 200, 20, 20, 500, 180, 250, 250, 110, 180, 150, 150, 820, 200, 220, 200, 600, 300 koronán alul el nem adatik.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át vagyis 50, 5, 5, 125, 30, 30, 60, 60, 30, 30, 25, 25, 90, 50, 60, 45, 180, 80 koronát bánatpénzként készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni a bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becserájának 10% át készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10-ik pont jogkövetkezményeit vonja maga után.

Bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete ha az árverések sorába akar lépni, az 1837. 20. t. c. illetőleg az Osztrák magyar bank jelzáloghitelint. alapszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11. §. l. pontja értelmében felmentetik.

Vevő amennyiben a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, köteles a bánatpénzt a vételár 10% át nyomban kiegészíteni, ha ennek eleget nem teszi, ígérete figyelmen kívül hagyatik és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt közülök, a legelőbbet ígérő által az ingatlan megvettnek fog tekintetni, kivel szemben az előbbi bekezdésben írt rendelkezés szintén alkalmazást nyer.

Az árverési hirdetményben foglalt összes feltételek ezen bíróság tkvi osztályánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Borosjenő, 1916. április 1-én.

Mészáros, s. k.

3476

kir. jbiró.

Tüzifa

waggontételekben kapható:

**Körösvölgyi
Pálínkaraktár,**

Lloyd-palota.

Telefon 651. 3237

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyad-megye határán.

Vasuti állomás. —: Posta.

3213

Csedás és páratlan eredménnyel gyógyít: csúzt, köszvény, rheumát, ischiast, csontszut, lobonodást, benuást, izzedmányokat és különféle női bajokat. Természetes kénes és szénsavas hévírrel 28-38°C hőmérsékletűek. Nagy árnyas park, gyönyörű kirándulóhelyek, kitűnő levegő, tenisz és tekepályák, meleg uszoda, olcsó árak. Az összes személyszállító és motorvonatok közvetlenül a gyógyfürdő parkjánál állanak meg. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál:

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Van szerencsém az
uri hölgyközönség
figyelmét felhívni

női szalon divattermemre,

hol a legelegánsabb
alkalmi és ut-
cai ruhák ké-

szülnek a legújabb divat szerint szelid árak mellett. Gyászruhák azonnal készítettnek

Szives pártfogást ker **Kohn Helén,** Arad, Chorin Aron-u. 2. I em.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„Első lépés”

poste restante levelezni nem lehet; levél fentl. címen kiadóban várja, még ma vegye át. 8489

„Erdélyi jellegre”

levél van a kiadóhivatalban, kérem átvenni. 8497

OKTATÁS.

2 kereskedelmi

végzett diák előkészít alsó osztályu tanulót pótvizsgára, mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóhivatalban. 1981

ALKALMAZÁST NYER.

Intelligensebb

leány felvétetik két 7—8 éves fiu mellé a délutáni órákra. Cím a kiadóhivatalban. 8485

Fűszer-

és vasúletemben egy jóerkölcsű fiu tanulónak felvétetik. Romanul beszélő előnyben részesül. Mancser Adolf, Pankota. 8486

Keresünk

fűszer- és vegyeskereskedésünkbe tanulót, ki a román nyelvet is bírja. Ajánlatok Weiss Ignác és Fia, Háromalmás p. Aleszül küldendők. 8487

Mindenes oseléd

felvétetik gyermektelen házaspárnál. Reklám Barár, Boros Béni-tér 11. sz. 8496

Keresek

egy gépészkezdőt, aki a gőzlokomotivok, gőzszivattyu, nyersolajmotor, összes gazdasági gépek és eszközök kezeléséhez alaposan ért s ezekből jóbizonyítványokkal rendelkezik, fizetési igény es életkor megjelölésével ellátott folyamodvány Gálffy János főintézőhöz Tököl, Pestmegye küldendők. 8485

Portot

gépíró, aki kereskedelmi iródban önállóan dolgozni képes, azonnal felvétetik. Ajánlatok bizonyítvány mellé a kiadóhivatalba intézendők. 8850

ALKALMAZÁST KERES.

Egy középkorú nő

házvezetőnek ajánlkozok egy magános orhoz. Cím Török Gábor-utca 14. 8490

Acsmunka

vezetését helybeli vagy vidéki fa-kereskedésben, valamint építkezéseket is elvállal: Balogh István képezített ácsmester, Gr. Tszalován-ut 24. 8491

Kereskedelmi végzet

urleány, több évi gyakorlattal, perfect könyvelő, ügyvédi vagy más irodában állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8454

Egy ügyes

bejáró alkalmazást keres. Mucsi Berta, Virág-utca 7. 8492

Hadmentes

fiatal fűszerkereskedő segéd keres helyben alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 8481

INGATLAN.

Modern nyaraló

Gyorokon, a főtérhez közel 2 hold szőllővel vagy anélkül eladó. Bővebbet József főherceg-ut 18. sz. a házmesternél. 8292

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

november 1-re 6 vagy 7 szobás modern lakást Apponyi-, Erzsébet kir.-köruton, a Szechenyi- vagy a Perényi-utcákban. Ajánlatok Medgyesi Odón Ménéz, Arad-m. intézendők. 8488

KIADÓ LAKÁS.

Elegáns

butorozott 8, esetleg 2 szobás lakás fürdőszoba és konyha használatával azonnal kiadó. Thökoly-tér Fricz-ház, földszint. 8490

Háromszobás parkettás

butorozott: uri lakás fürdőszobával, konyhával és minden hozzátartozóval július hó 15 re kiadó. Bővebbet ugyanott. Erzsébet királyné-körut 5., II. emelet 9. 8455

ÜZLETEK

A város legforgalmasabb

helyén egy jömenetelt fűszer- és csemege-üzlet italmérési engedéllyel betegség miatt, azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8466

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Üntöző szivattyu

cséplőgéphez is használható, eladó. Auch Lajos-u. 15. sz. 8484

Vezek

egy jókarban levő National-kassza középnyagságot. Ajánlatokat „National kassza” jellegre a kiadóba kérek. 8482

Használt

szalongszék és szőnyeg eladó. Apponyi-ut 7. sz. 8486

Egy masszív

rőfőszék-berendezés 2 fallal karkattal, 1 kisebb vízekasszával vagy anélkül jutányosan eladó. Bővebbet Perlmutter Tököl-téri üvegüzletében, ugyanott Ditmár-féle Petroleum-gyorsítók. 8498

Láptól turo,

„Grofer sajt és vaj naponta kapható kis és nagy mennyiségben Pollák József cégnél. 2549

Egy jókarban levő

igáskocsi s igásló-szerszám megvételre keresetlik. Ajánlatokat ár-megjelöléssel a kiadóhivatalba kérek. 8488

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papírkereskedésben és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Vezek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Kavó

kitűnő minőségben, olcsón kapható Schillinger Vilmos üzletében, Tökölly-tér. 8898

Uj butorhitelt

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

Hárs I-ső rendű

Manuga és Tamatave kapható kis és nagy mennyiségben Pollák József cégnél. 2550

Muraközi menő

két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2285

Kohn Márton

Szt. Pál-utca 2. Vesz és elad uraságiól levett ruhákat és használt butorok vétele és eladása. 8082

Két darab

alig használt vastag pincekötél jutányosan eladó. Kohn H. és Fia Ménéz. 8401

Fűszer-

és rövidáru üzletberendezés eladó. Özv. Neuwelt Józsefné, Ménéz. Telefon Gyorok 7. 8402

„Jou”

az ideális fehér vasson és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtörszében. 181

Erkölyek,

ablakok, sírhelyek, virágágyak díszítéséhez Pelargonja (muskáti) különböző színekben eladó. Megrendeléseket elfogad az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak külön birtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2990

Eladó

modern háló, ebédlő, szőnyeg és egy 8-as számú Wertheim-kassza. Bleier Ignác, Szent Pál-u. 12. 8478

Szesz-

pálinka, szilva, törköly és rumot jutányos árakért közvetít

Schwarz Pál

Arad, postafiók 15. 2419

Muschong Buziásfürdő

Buziási Phönix

ásványvíz üdit, gyógyít,

bakterium-mentes természetes ásványvíz.

Vese- és hólyagbajoknál, vesemenede idült hurutjainál, hügykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat Aradon:

Özv. Winkler Sándorné, Magyar-u. 4.

Telefon 596. 3165

Matteine-féle

patkány- és egérintás

uj eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintő-szeret. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintő-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintő bacillus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyszeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.

Telefon 10—45. 2811

Rum—likőr

essenciák és compositiókban állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumaron” 50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom teaurum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

árnygöngyöskénél, Arad.

Telefon 592. szám.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermek-kocsi nagy választékban.

Zimmermann Ignác

berlinbergi díszmű- és játéka-ru üzletében. 2192

Arad, Szabadság-tér 21.